

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

นายสุรพศ ภัคดี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

Factors Affecting Cooperative Time Deposits

Mr. Suraphot Pakdee

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์
ชื่อและนามสกุล นายสุรพล ภัคดี
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจณี กังวานพรศิริ

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

รอส ก. ๕

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจณี กังวานพรศิริ)

สมรภัทน์ รักษาททรัพย์

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมรภัทน์ รักษาททรัพย์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ อนุมัติให้การศึกษาคั่นคว่ำอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รอส ส. ๕

(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพิพัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

วันที่ 23 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

ผู้ศึกษา นายสุรพศ ภักดี **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจณี กังวานพรศิริ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ 2) ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

การศึกษาได้กำหนดแบบจำลองอธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย แบบวิธีกำลังสองน้อยที่สุด และใช้ข้อมูลทศัญฉุมิแบบอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสแรก ปี พ.ศ. 2544 ถึงไตรมาสที่สี่ปี พ.ศ. 2551

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือ รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน ดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ และปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ไตรมาสที่ผ่านมา โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 2) นโยบายการส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เนื่องจากในช่วงดังกล่าวรัฐบาลมุ่งเน้นจัดตั้งองค์การการเงินระดับจุลภาคเพิ่มมากขึ้น เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(SME BANK) ธนาคารประชาชน กองทุนหมู่บ้าน

คำสำคัญ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ สำเร็จลงด้วยความเอื้อเฟื้อและความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนี กังวานพรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งท่านได้แนะนำรวมทั้งให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการจนกระทั่งการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สหกรณ์ออมทรัพย์กรมส่งเสริมการเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย และสหกรณ์ออมทรัพย์อีกหลายแห่งที่ไม่ได้กล่าวถึง ที่ให้ความเอื้อเฟื้อเพื่อข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นอย่างมาก รวมทั้งนายคาระโน ม่วงทอง และโดยเฉพาะนายสุริยะ พุ่มน้อย เพื่อนคณะเศรษฐศาสตร์ร่วมรุ่น ที่ได้ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือตลอดมา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่อาจารย์ทุกท่านและสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้มอบความรู้ให้แก่ผู้ศึกษาจนทำให้ประสบความสำเร็จในครั้งนี้

สุรพศ ภักดี

ธันวาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญกราฟ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	5
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
สรุป.....	14
บทที่ 3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์.....	15
ส่วนที่ 1 ประวัติสหกรณ์ออมทรัพย์.....	15
สหกรณ์ออมทรัพย์.....	18
วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์.....	19
ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์.....	22
ลักษณะของสหกรณ์ออมทรัพย์.....	22
บทสรุป.....	30
ส่วนที่ 2 ผลกระทบ ด้านนโยบายการส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 9 (2545-2549) ต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์.....	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ระเบียบวิธีวิจัย	33
รูปแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	33
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์	34
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์	37
บทที่ 6 การอภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ	40
การอภิปรายผล	40
สรุป	41
ข้อเสนอแนะ	42
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป	43
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	48
ภาคผนวก ก แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	49
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์	56
ภาคผนวก ค ปริมาณเงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์	66
ภาคผนวก ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549)	69
ประวัติผู้ศึกษา	86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ปริมาณเงินฝากทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์, จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์, จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ.2544-2551	23
ตารางที่ 3.2 ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2551	25
ตารางที่ 3.3 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2551	26
ตารางที่ 3.4ฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2551	27
ตารางที่ 3.5 การใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ ออมทรัพย์ ปี 2551	28
ตารางที่ 3.6 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในรอบ 5 ปี	29
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	35

สารบัญกราฟ

	หน้า
กราฟที่ 3.1 แสดงปริมาณเงินรับฝากทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ.2544-2551	24
กราฟที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง S, X_1, X_2	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การออมเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ เพราะเป็นที่มาของการลงทุน เป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ เพราะการพัฒนาประเทศส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับองค์กรธุรกิจการเงินขนาดเล็ก และธุรกิจการเงินขนาดกลาง ประมาณร้อยละ 90 และอีกส่วนเป็นองค์กรธุรกิจการเงินขนาดใหญ่

ดังนั้น ภาครัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545- 2549) โดยนโยบายส่วนหนึ่งมุ่งเน้นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ ซึ่งต่อมารัฐบาลได้จัดตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) กองทุนหมู่บ้าน หรือสถาบันการเงินชุมชน ธนาคารประชาชน และธนาคารอิสลาม เพื่อตอบสนองความต้องการการบริการทางการเงินของประชาชนเพื่อให้ได้มาของเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้ และทำให้มีการออมภายในประเทศให้มากขึ้น

การออมมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และในอนาคต เป็นพื้นฐานที่สำคัญของเศรษฐกิจในทุกระดับตั้งแต่ในระดับครอบครัว โดยทำให้ระดับครอบครัวมีเงินทุนใช้ประกอบอาชีพ มีความเป็นอยู่ที่ดี เกิดความมั่นคงต่อชีวิต ส่วนในระดับชุมชนประชาชนเกิดความสามัคคีกันมากขึ้น มีการรวมตัวจัดตั้งกองทุน เพื่อให้ผู้ที่มีรายได้น้อยที่ไม่สามารถหาแหล่งเงินกู้ที่อื่นได้ จึงสามารถพึ่งแหล่งเงินออมในชุมชน และในระดับชาติเมื่อระดับครอบครัว และระดับชุมชนมีความแข็งแกร่งพึ่งตนเองได้ ก็ส่งผลให้ปริมาณเงินออมเพิ่มมากขึ้น ทำให้รัฐนำเงินออมไปลงทุน อันทำให้มีการสร้างงานสร้างรายได้แก่ประชาชน ส่งผลให้เกิดอุปสงค์ (Demand) ในสินค้าและบริการ ช่วยผลักดันเศรษฐกิจให้ขยายตัวและเจริญเติบโต การออมของประชาชนช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิตและเป็นหลักประกันว่าในอนาคตจะมีเงินใช้สอยตลอดจนช่วยบรรเทาความเดือดร้อนได้ และหากไม่มีการเก็บออมไว้เป็นทุนเพื่อสำรองไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉินก็จะประสบปัญหาความเดือดร้อนได้ โดยในสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้น เมื่อรายจ่ายมากกว่ารายได้ และไม่มีเงินออมเป็นทุนสำรองก็ต้องไปกู้ยืมมาลงทุน หรือสถาบันการเงิน ดังนั้นการที่รัฐบาลมี

นโยบายส่งเสริมองค์การการเงินระดับจุลภาค เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และรู้จักออมเงิน ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในทางเศรษฐกิจ และเป็นสถาบันการเงินแบบหนึ่ง ตามประกาศกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2526 โดยสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นแหล่งระดมเงินจากสมาชิกด้วยการส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันของสมาชิก ด้วยความสมัครใจ มุ่งที่จะช่วยเหลือสมาชิกเป็นหลักมากกว่าแสวงหากำไร มีวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การออมแบบบังคับ และการออมแบบสมัครใจ การออมแบบบังคับคือการให้สมาชิกส่งเงินสะสมรายเดือนเพื่อซื้อหุ้นอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน ส่วนการออมแบบสมัครใจ สหกรณ์ออมทรัพย์จะให้บริการฝากเงินจากสมาชิกในรูปแบบ เงินฝากประจำ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ และให้สมาชิกกู้ยืมเงินเมื่อเกิดความจำเป็น ตาม หลักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีบทบาทต่อเศรษฐกิจและสังคม

ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมาเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์มีปริมาณเพิ่มขึ้นตลอด โดยพบว่าปี 2551 ปริมาณเงินรับฝากเพิ่มสูงขึ้นจำนวน 253,217.61 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มมากกว่าปี 2550 อัตราร้อยละ 30.08 ดังภาพในตาราง และกราฟ (ตารางที่ 1 และกราฟที่ 1)

เห็นได้ว่าการออมเงินนอกจากที่จะมีประโยชน์เป็นหลักประกันในอนาคตของผู้ออมแล้ว ยังสามารถช่วยเหลือสมาชิกที่จะกู้เงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้วย แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ที่สถาบันการเงินกำลังระดมเงินฝากในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจในอนาคต ย่อมจะส่งผลต่อการระดมเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ผู้ศึกษามีความประสงค์ที่จะต้องรู้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสหกรณ์เพื่อให้สามารถบริหารจัดการสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์
2. เพื่อศึกษาผลกระทบด้านนโยบายการส่งเสริมระบบสหกรณ์ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ต่อปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์

สมมติฐานในการศึกษา

1. ปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน (Per capita GDP)
2. ปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออมทรัพย์
3. ปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากประจำในไตรมาสที่ผ่านมา

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2551

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เท่านั้น มิได้นำปริมาณเงินฝากประเภทออมทรัพย์ และประเภทออมทรัพย์พิเศษ มาศึกษาด้วย
2. การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มิได้จัดทำเป็นรายไตรมาส เนื่องจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีระยะเวลาการตรวจสอบข้อมูลที่จำกัดก่อนสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี การศึกษาจึงต้องนำปริมาณเงินฝากประจำที่เป็นรายปี หาดด้วย 4 เพื่อแยกเป็นไตรมาส ดังนั้นผลการศึกษาอาจคลาดเคลื่อนได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

“สหกรณ์” คือ องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

“สหกรณ์” ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542

ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือน หรือคล้ายๆ กัน หรือความต้องการบริการที่เหมือนกันและเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการ ให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากการดำเนินกิจการเองตามลำพัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์
2. เป็นแนวทางที่สหกรณ์ออมทรัพย์สามารถนำผลศึกษาไปใช้พยากรณ์ปริมาณเงินฝาก รวมถึงการกำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบสหกรณ์ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

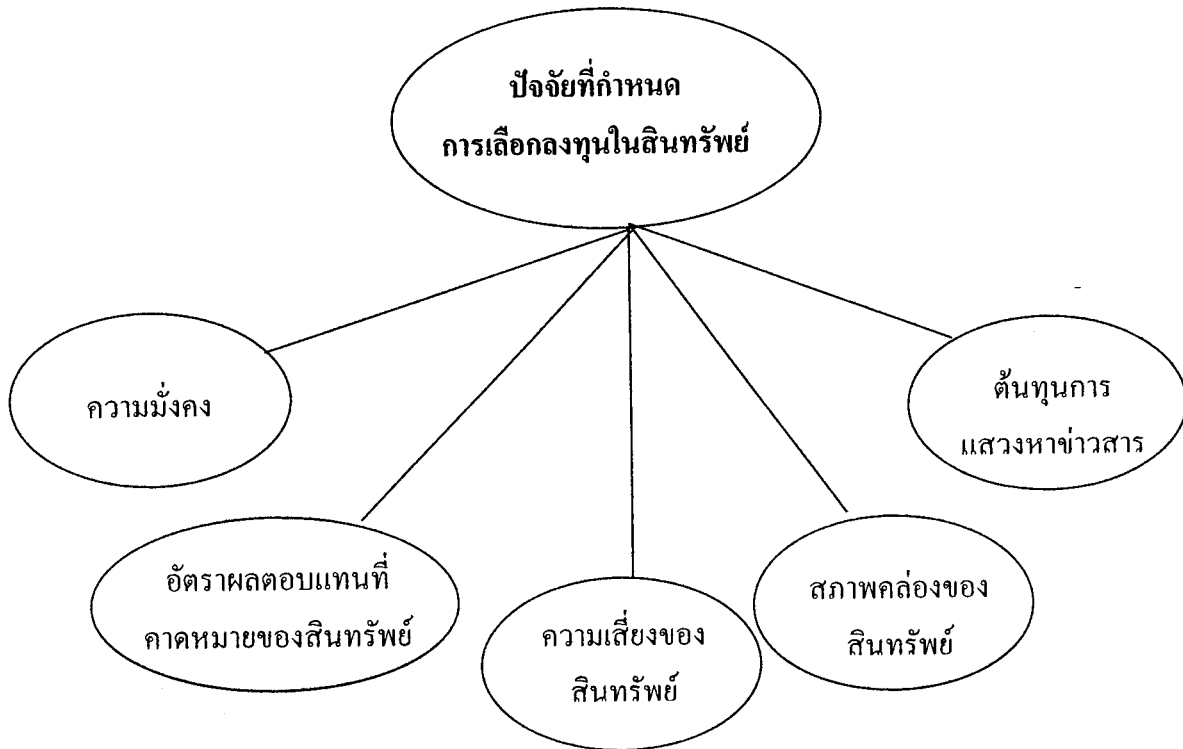
ในการศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออมนี้ จะอาศัยแนวคิด ทฤษฎีอุปสงค์การถือสินทรัพย์ ทฤษฎีการเงินเกี่ยวกับความต้องการถือเงินมาเป็นกรอบในการ วิเคราะห์ เพื่อใช้ในการศึกษาสมมติฐานต่างๆ ซึ่งทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบ ไปด้วย ทฤษฎีอุปสงค์การถือสินทรัพย์, ทฤษฎีความต้องการถือเงินของ Milton Friedman และ แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออมทรัพย์ของ McKinnon ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีอุปสงค์การถือสินทรัพย์

ทฤษฎีนี้ กล่าวถึงผู้ที่มีเงินออมจะตัดสินใจอย่างไรในการจัดสรรเงินออมของคนในการ ถือครองสินทรัพย์ต่างๆ โดยเลือกกระจายความเสี่ยงในประเภทสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำไปสู่ สินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง และจะพิจารณาสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง ไปจนถึงสินทรัพย์ที่มีสภาพ คล่องต่ำ โดยทั่วไปสินทรัพย์ก็คือแหล่งสะสมมูลค่า (Store of Value) ตัวอย่างสินทรัพย์ เช่น เงินสด พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ หุ้นสามัญ ที่ดิน บ้าน เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์สำนักงาน

ในประเทศที่ประเทศพัฒนาแล้วรวมทั้งประเทศไทย ตลาดการเงินของประเทศเสนอ หลักทรัพย์มากมายหลายชนิดแตกต่างกันให้ผู้ออมได้เลือกลงทุน สินทรัพย์ทางการเงินเหล่านี้เป็น แหล่งสะสมความมั่งคั่ง กล่าวคือ ผู้ออมอาจจะขายทิ้งเมื่อต้องการเงินมาใช้จ่ายสินค้าและบริการ ถ้า ผู้ออมมีอยู่ 1,000,000 บาท เขาจะจัดสรรเงิน 10,000 บาท ในการลงทุนอย่างไร ผู้ออมอาจลงทุนใน หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นสามัญ ตั๋วสัญญาใช้เงินระยะสั้น หรือซื้ออสังหาริมทรัพย์ เช่น ซื้อตึกแถว บ้านพัก คอนโดมิเนียม รูปภาพศิลปะ ทอง สินค้าโภคภัณฑ์ เครื่องจักรอุปกรณ์ หรือถือเป็นเงินสด ในรูปของเงินฝากกับสถาบันการเงิน ปัจจัยสำคัญอะไรที่กำหนดว่าเขาจะจัดสรรเงินลงทุนอย่างไร หรือเขาจะลงทุนในสินทรัพย์อย่างไร

ดังนั้นการตัดสินใจว่าจะลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใด อย่างไร มีหลักเกณฑ์ในการ ประเมินอยู่ 5 ประการ ดังแสดงตามภาพ ข้างล่างนี้

1. **ความมั่งคั่ง (Wealth)** เมื่อผู้ออมมีความมั่งคั่งมากขึ้น ก็จะเพิ่มการลงทุนมากขึ้น และอีกส่วนก็จะไปซื้อสินทรัพย์ประเภทฟุ่มเฟือยมากกว่าที่จะถือในรูปเงินสด ซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้

2. **อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังของสินทรัพย์ (Expected Rate of Return)** ถ้าสินทรัพย์ 2 ชนิดมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกันในด้านสภาพคล่อง ภาวะภาษี และต้นทุนข่าวสารข้อมูล แต่แตกต่างกันที่อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังที่ผู้ออมยอมเลือกลงทุนในสินทรัพย์ตัวที่ให้อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังสูงกว่า ตัววัดที่ถูกต้องของอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังก็คือ อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่มีการปรับอัตราเงินเฟ้อ และหักภาษีแล้ว

3. **ความเสี่ยงของสินทรัพย์ (Risk of Assets)** ในการตัดสินใจทำการลงทุน นอกเหนือจากระดับอัตราผลตอบแทนที่ผู้ออมสนใจแล้ว ความผันผวนของอัตราผลตอบแทนที่คาดการณ์ก็เป็นสิ่งที่ผู้ออมให้ความสำคัญด้วย เนื่องจากครัวเรือนมักใช้สินทรัพย์ที่ถือครองอยู่เป็นตัวปรับสภาพคล่องทางการเงินเพื่อรักษาระดับการใช้จ่ายของครัวเรือน ดังนั้น ครัวเรือนจะพยายามหลีกเลี่ยงสินทรัพย์ที่ราคามีความผันผวนมาก โดยผู้ออมที่ไม่ชอบความเสี่ยงก็จะลดความต้องการ

ลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์อื่นที่มีความเสี่ยงต่ำ เพราะผู้ออมไม่ต้องการขาดทุนในยามที่ต้องการเงินมาใช้จ่าย

4. **สภาพคล่องของสินทรัพย์ (Liquidity Assets)** สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงจะช่วยให้ผู้ออมรักษาระดับการใช้จ่ายไว้ได้อย่างราบรื่น มีเงินใช้ไม่ขาดมือ แม้ในยามฉุกเฉิน โดยทั่วไป นักลงทุนจะพอใจในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องมากกว่าสินทรัพย์ที่ขาดสภาพคล่อง และต้องชั่งน้ำหนักระหว่างสภาพคล่องกับรายได้ เพราะสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องจะมีอัตราผลตอบแทนที่ต่ำกว่าสินทรัพย์ที่ขาดสภาพคล่อง

5. **ต้นทุนการแสวงหาข่าวสาร (Information Cost)** แม้ว่าผู้ออมจะแสวงหาหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ และลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีต้นทุนข่าวสารข้อมูลต่ำ แต่ต้องการอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้น เพื่อชดเชยกับต้นทุนข่าวสารข้อมูลของหลักทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม นักลงทุนยินดีที่จะรับอัตราผลตอบแทนที่ต่ำลง หากต้นทุนข่าวสารข้อมูลของหลักทรัพย์ลดลง

จากทฤษฎีอุปสงค์การถือสินทรัพย์ดังกล่าว เป็นทฤษฎีที่กำหนดการลงทุนของผู้ออมเงิน ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจการเลือกลงทุนของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยเงินออมส่วนหนึ่งลงทุนในรูปแบบซื้อหุ้น หรือฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่อีกส่วนหนึ่งจะนำไปลงทุนในสถาบันการเงินต่าง ๆ หรือกระจายการลงทุนในสินทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนสูง โดยพิจารณาเลือกที่จะตัดสินใจสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ สำหรับผู้ลงทุนที่ไม่ชอบความเสี่ยง และคำนึงถึงสภาพคล่องของสินทรัพย์ คำนึงถึงต้นทุนการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น การที่ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เพิ่มสูงขึ้น เกิดจากสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ ไม่มีค่าใช้จ่ายการแสวงหาข้อมูล มีสภาพคล่องสูง และอัตราผลตอบแทนสูงกว่าการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์

ทฤษฎีอุปสงค์ของเงินตามแนวคิดของ Milton Friedman

ในแนวคิดของฟรีดแมน อุปสงค์ของเงินขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุปสงค์ของสินทรัพย์อื่น (Assets) ที่นอกเหนือไปจากเงิน โดยอาศัยหลักในการวิเคราะห์จากทฤษฎีการเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ (Theory of Portfolio Choice to Money) เนื่องจากเงินตรานั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินหรือความมั่งคั่ง (Wealth) โดยที่สินทรัพย์อื่นดังที่ได้กล่าวถึงประกอบด้วย พันธบัตร (Bonds) ทุนเรือนหุ้น (Equity) หรือหุ้นสามัญ (Common Stocks) และสินค้าที่จับต้องได้ (Physical Goods) กล่าวคือ อุปสงค์ของเงินขึ้นอยู่กับทรัพยากรหรือความมั่งคั่งที่บุคคลมีอยู่ รวมทั้งผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์อื่นเมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากเงิน โดยรายได้ถาวร (Permanent Income) เป็นปัจจัยหลักที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์ของเงิน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยที่อธิบายถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรของบุคคล ซึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับรายได้ถาวรนี้ถือได้ว่าแตกต่างไปจากแนวคิดของเคนส์ และเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายพฤติกรรมทางการเงินได้ดีกว่ารายได้ปกติเนื่องจากรายได้เฉลี่ยถาวรเป็นรายได้เฉลี่ยในระยะยาวจึงมีความแน่นอนกว่ารายได้ปกติในปัจจุบัน (Current Income) ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดความผันผวนที่อาจเกิดขึ้นในระยะสั้นออกไป

สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ของเงินและปัจจัยต่าง ๆ สามารถแสดงได้ดังนี้

$$M^d/P = f(Y_p, r_b - r_m, r_c - r_m, \pi_c - r_m)$$

โดยที่ M^d/P หมายถึง อุปสงค์ของเงินที่แท้จริง

Y_p หมายถึง รายได้ถาวรหรือรายได้เฉลี่ยที่คาดว่าจะได้รับในระยะยาว (Expected Long-Run Average of Current and Future Income)

r_b หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากพันธบัตร (Expected Return on Bonds)

r_m หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากเงิน

r_c หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากหุ้นสามัญ (Expected Return on Common Stocks)

π_c หมายถึง อัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

$$\text{และ } \frac{\partial(M^d/P)}{\partial Y_p} > 0$$

$$\frac{\partial(M^d/P)}{\partial r_b} < 0$$

$$\frac{\partial(M^d/P)}{\partial r_m} > 0$$

$$\frac{\partial(M^d/P)}{\partial r_c} < 0$$

$$\frac{\partial(M^d/P)}{\partial \pi_c} < 0$$

จากสมการข้างต้น สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของอุปสงค์ของเงินที่แท้จริงและปัจจัยต่างๆ ในทฤษฎีปริมาณเงินแนวใหม่ (Modern Quantity Theory of Money) ที่อาศัยหลักการเลือกลงทุนในสินทรัพย์ได้ดังนี้

1. รายได้ถาวร (Y_p) มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอุปสงค์ของเงิน เมื่อบุคคลมีรายได้ที่ได้รับถาวรหรือรายได้ที่ได้รับอยู่เป็นประจำเพิ่มมากขึ้น จะมีความต้องการที่จะถือสินทรัพย์รูปแบบต่างๆ มากขึ้นทั้งในรูปแบบของเงินและสินทรัพย์รูปแบบอื่นที่ไม่ใช่เงิน เพื่อเป็นการเพิ่มความมั่งคั่งให้กับตนเอง กล่าวคือถ้ารายได้ประจำสูงย่อมทำให้เจ้าของรายได้ที่มีความต้องการถือเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการสูงขึ้นด้วย ในทำนองเดียวกัน ถ้ารายได้ประจำน้อยลงความต้องการถือเงินก็ย่อมจะน้อยลงไปด้วย

2. ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือเงินและของสินทรัพย์อื่น ถือเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจว่าจะถือสินทรัพย์อื่นที่นอกเหนือไปจากเงินหรือไม่

2.1 อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากเงิน (r_m) หรืออัตราดอกเบี้ยเงินฝาก มีค่าไม่คงที่ หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูง ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากเงินก็จะเพิ่มขึ้น

2.2 อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากพันธบัตรเมื่อเทียบกับการถือเงิน ($r_b - r_m$) และ อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากหุ้นสามัญเมื่อเทียบกับการถือเงิน ($r_e - r_m$) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากเงินและอุปสงค์ของเงิน การเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือพันธบัตรและหุ้นสามัญ จะมีผลทำให้ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือเงินลดลง และทำให้อุปสงค์ของเงินก็ลดลงด้วย อย่างไรก็ตาม ($r_b - r_m$) มีค่าค่อนข้างคงที่ เนื่องจากการแข่งขันในอุตสาหกรรมธนาคาร ที่นำไปสู่การปรับตัวของ r_m และ r_b ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น เมื่อ r_b เปลี่ยน r_m จะเปลี่ยนแปลงด้วย

3. การคาดการณ์ผลตอบแทนที่จะได้รับจากสินค้าประเภทที่จับต้องได้ ถือเป็นอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการเพิ่มขึ้นของผลได้จากทุน (Capital Gains) ที่เกิดขึ้นเมื่อระดับราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั่นเอง ซึ่งผลตอบแทนที่จะได้รับในรูปแบบของตัวเงินนั้นมีค่าเท่ากับค่าคงที่ค่าหนึ่งบวกกับอัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (π_c) โดยการคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับค่าของเงิน หากอัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมีค่าเพิ่มขึ้น จะมีผลทำให้เงินมีค่าลดลง ดังนั้น ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินค้าเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากเงิน ($\pi_c - r_m$) จะมีค่าสูงขึ้น อุปสงค์ของเงินจะลดลง นั่นคือ อัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ของเงิน

กล่าวโดยสรุปก็คือ ปัจจัยอื่นที่นอกเหนือจากรายได้ถาวรในสมการอุปสงค์ของเงินของฟรีดแมน อันได้แก่ ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากพันธบัตร หุ้นสามัญ และสินค้าประเภทที่จับต้องได้เมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือเงิน มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับอุปสงค์ของเงิน โดยที่การเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนคาดการณ์ของพันธบัตร หุ้นสามัญ และสินค้า

ประเภทที่ตัดต้องได้เมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือเงิน จะมีผลทำให้ปริมาณอุปสงค์ของเงินลดลง แต่อย่างไรก็ตาม ในการถือสินทรัพย์ต่างๆ นั้น ผลตอบแทนจากการถือสินทรัพย์มักเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน และในขนาดที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์อื่นเทียบกับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการถือเงินจึงค่อนข้างคงที่ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยจึงมีผลเล็กน้อยต่ออุปสงค์ของเงิน หรืออาจกล่าวได้ว่า ความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการลงทุนนั้นมีเพียงเล็กน้อย อุปสงค์ของเงินจึงขึ้นอยู่กับรายได้ถาวรเป็นหลัก ดังนั้น สามารถเขียนสมการอุปสงค์ของเงินของฟริดแมน ได้ใหม่ดังนี้

$$M^d/P = f(Y_p)$$

ดังนั้นทฤษฎีความต้องการถือเงินนี้ อธิบายถึงความต้องการถือเงินของบุคคล ถ้าบุคคลถือเงินไว้ในมือจำนวนมากจะมีผลต่อการถือสินทรัพย์ประเภทอื่น ในที่นี้ก็คือ ถ้าสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีรายได้ประจำมากขึ้น ก็จะทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นด้วย ฉะนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ จึงสามารถนำตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีนี้มาเป็นตัวกำหนดเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้

แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออมทรัพย์ของ McKinnon

นอกจากรายได้จะเป็นตัวกำหนดการออมทรัพย์ที่สำคัญแล้ว McKinnon ยังเสนอแนวคิดที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งเป็นผลตอบแทนของเงินออม เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดการออมทรัพย์เช่นเดียวกัน และจะเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการลงทุนและการพัฒนาโดยรวม (McKinnon R.I., 1973)

ทั้งนี้ McKinnon ยังกล่าวอีกว่า การถือเงินที่แท้จริงสามารถเพิ่มความโน้มเอียงในการออม ดังนั้น นโยบายการเงินที่มุ่งใจให้เอกชนเพิ่มการสะสมสินทรัพย์ทางการเงินจะกระตุ้นการออมของเอกชน นอกจากนี้ ในระบบเศรษฐกิจที่มีการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ซึ่งทำให้อัตราความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวขึ้น และรายได้เพิ่มขึ้น จะทำให้การถือสินทรัพย์ทางการเงินเพิ่มขึ้น ความโน้มเอียงของการออมจะเพิ่มขึ้นตามมาเช่นกัน

หากสมมติให้เงินมีความหมายรวมถึงเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ในธนาคารพาณิชย์ ซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินของผู้ออม ที่มีสภาพคล่อง โดยผู้ออมแต่ละคนสามารถเลือกถือเงินหรือสินค้ำได้ และสมมติว่าผู้ถือเงินสามารถคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อ (Expected inflation) ได้ อย่างแน่นอน ดังนั้น จะเห็นว่ามึระดับการพัฒนาหนึ่งๆ ของประเทศ ค่าของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง (อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินลบด้วยอัตราเงินเฟ้อ) ของเงินออม ซึ่งถือเป็นตัวกำหนดการถือ

เงินหรือการออมเงินที่แท้จริงของเอกชน (M/P) จะมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออม ทั้งนี้เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นถูกใช้เป็นที่สนใจเพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวของการออมทรัพย์ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว การลงทุนโดยใช้ทุนของตนเองมีความสำคัญลดลง แต่การใช้เงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกมีบทบาทมากขึ้น โดยแหล่งเงินทุนภายนอกที่สำคัญ คือ สถาบันการเงินต่างๆ ที่มีส่วนช่วยในการระดมเงินออมและช่วยจัดสรรเงินออมให้ถูกนำไปใช้เพื่อการลงทุนได้มากยิ่งขึ้นด้วย

จากข้อสมมติข้างต้น สามารถเขียนฟังก์ชันความต้องการถือเงินที่แท้จริง (M/P) ซึ่งถูกกำหนดโดยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (r) และรายได้ที่แท้จริง (Y) ดังนี้

$$M^d/P = f(Y^+, r)$$

$$\text{โดยที่ } f_1 = \frac{\partial (M^d/P)}{\partial (Y)} > 0 \text{ และ } f_2 = \frac{\partial (M^d/P)}{\partial (r)} > 0$$

จึงสรุปแนวคิดของ McKinnon ได้ว่า ความต้องการถือเงินที่แท้จริงสามารถเพิ่มความโน้มเอียงในการออมและ McKinnon ได้เสนอฟังก์ชันการออมตามโครงสร้างทางการเงินอย่างง่าย แสดงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการออม รายได้ และผลตอบแทน ดังนี้

$$S = S(Y^+, r)$$

$$\text{โดยที่ } S = \text{การออม}$$

$$Y = \text{รายได้}$$

$$r = \text{ผลตอบแทนจากการออมทรัพย์ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทต่างๆ}$$

จากที่กล่าวมา จึงอาจสรุปจากแนวคิดของ McKinnon ได้ว่า อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของการถือเงินมีอิทธิพลในทางบวกต่อความโน้มเอียงในการออม หรือกล่าวได้ว่า อัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินออมในระบบสถาบันการเงินและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เบญจพล ศักรภณ์ (2526) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ในการศึกษาได้พิจารณาปริมาณเงินฝากออกเป็นสองทัศนะ คือ ปริมาณเงินฝากระหว่างปีรวม และคงเหลือหลายปีรวม โดยพยายามหารูปแบบความสัมพันธ์ของแบบจำลองที่เหมาะสม คำนวณค่าความยืดหยุ่นของปริมาณเงินฝากจากปัจจัยต่างๆ และแบ่งกลุ่มศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ สมาชิกที่ฝากเงินประเภทประจำประเภทเดียว ออมทรัพย์ประเภทเดียว และทั้งประเภทประจำและออมทรัพย์

การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิก ปรากฏดังนี้

1. ในภาพรวม มูลค่าผลตอบแทนจากการฝากเงินเปรียบเทียบเป็นตัวกำหนดปริมาณเงินฝากระหว่างปีรวม และเงินสดหมุนเวียนเฉลี่ยเป็นตัวกำหนดปริมาณเงินฝากคงเหลือปลายปี
2. สมาชิกที่ฝากเงินประเภทประจำประเภทเดียว ปรากฏว่า มูลค่าผลตอบแทนจากการฝากเงินเปรียบเทียบมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากระหว่างปี และเงินสดหมุนเวียนเฉลี่ยมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากคงเหลือปลายปี
3. สมาชิกที่ฝากเงินประเภทออมทรัพย์ประเภทเดียว ปรากฏว่า รายได้รวมระหว่างปีมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากระหว่างปี และเงินสดหมุนเวียนเฉลี่ยมีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากคงเหลือปลายปี
4. สมาชิกที่ฝากเงินทั้งประเภทประจำและออมทรัพย์ ปรากฏว่าเงินสดหมุนเวียนเฉลี่ยเป็นตัวกำหนดปริมาณเงินฝากระหว่างปีรวมและปริมาณเงินฝากคงเหลือปลายปี

สัญญา คงศรีนวล (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้สมการถดถอยเชิงซ้อนเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์รวบรวมจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและธนาคารแห่งประเทศไทย

การศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์มีเพียงปัจจัยเดียว คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น ณ ราคาคงที่ โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น ณ ราคาคงที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากที่แท้จริงของสหกรณ์ในทิศทางเดียวกัน คือ เมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากที่แท้จริงของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 0.046 บาท หรืออีกนัยหนึ่ง ค่า MPS เท่ากับ 0.046

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริงกับปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ นั้นพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริงไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ผลทางด้านรายได้ของการเพิ่มขึ้นนี้จะทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีรายได้เพิ่มขึ้น ผลทางด้านรายได้ของการเพิ่มขึ้นนี้จะทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีรายได้เพิ่มขึ้นจึงเพิ่มการบริโภคและทำให้การออมไม่เพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นผลทางด้านราคาทำให้รายจ่ายจากการบริโภคลดลง บุคคลจึงลดการบริโภคลง และเพิ่มระดับการออม ซึ่งผลทางด้านรายได้และผลจากการทดแทนนี้จะหักล้างซึ่งกันและกัน และหากมีขนาดใกล้เคียงกัน จะทำให้การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยไม่มีผลต่อการออมและการบริโภคอย่างชัดเจน นอกจากนี้การศึกษาพบว่า จำนวนสมาชิกและจำนวนสหกรณ์ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากสหกรณ์เพราะสมาชิกของสหกรณ์นั้น ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้ประจำ ซึ่งมีฐานรายได้ค่อนข้างคงที่ ดังนั้นถึงแม้ว่าจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกจะเพิ่มขึ้นก็ไม่ทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์เปลี่ยนแปลงไปมากนัก

พีระวุฒิ สุพัฒน์วิชราพันธ์ (2539) ศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์มีทั้งหมด 5 ปัจจัย คือ เงินออมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและให้เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็นตัวแปรตาม โดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงระหว่างปี พ.ศ.2518-2537 เมื่อนำมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีถดถอยและสหสัมพันธ์ปรากฏว่า เงินออมภายในประเทศ จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทยและอัตราเงินเฟ้อเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทย ส่วนค่าความยืดหยุ่นของปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยพบว่า อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากมากที่สุด และปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ได้นำทฤษฎีอุปสงค์การถือสินทรัพย์ ทฤษฎีความต้องการถือเงิน และทฤษฎีของ McKinnon เกี่ยวกับอิทธิพลของอัตราดอกเบี้ยต่อการระดมเงินออม ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวเป็นแนวคิดการกำหนดการออม และจากการศึกษาวรรณกรรม ของเบญจพล ศักรภรณ์ พบว่าปัจจัยที่กำหนดปริมาณเงินฝากของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ได้แก่จำนวนสมาชิก และอัตราผลตอบแทน และจากการศึกษาวรรณกรรมของสัญญา คงศรีนวล พบว่าปัจจัยที่กำหนดปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และจากการศึกษาวรรณกรรมของพีระวุฒิ สุพัฒน์วีชรานนท์ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล และอัตราเงินเฟ้อ เพื่อการศึกษา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำตัวแปร จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นปัจจัยเพื่อการศึกษาหาผลกระทบที่มีต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 3

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์

ส่วนที่ 1 ประวัติสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจาก เมื่อประเทศไทย ได้เริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ มากขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระบบเศรษฐกิจของชนบทก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อเลี้ยงตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น ชาวนาที่ไม่มีทุนรอนของตนเองก็หันไปกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่นทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง และยังถูกเอาเปรียบจากพ่อค้านายทุนทุกวิถีทางอีกด้วย ชาวนาจึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ตลอดเวลา ทำนาได้ข้าวเท่าใด ก็ต้องขายใช้หนี้เกือบหมด นอกจากนี้การทํานายังคงมีผลผลิตที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ถ้าปีไหนผลผลิตเสียหาย ก็จะทำให้หนี้สินพอกพูนมากขึ้นเรื่อยๆจนลูกหนี้บางรายต้องโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่เจ้าหนี้และกลายเป็นผู้เช่านาหรือเร่ร่อน ไม่มีที่ดินทำกินไปในที่สุดจากสภาพปัญหาความยากจนของชาวนาในสมัยนั้น ทำให้ทางราชการคิดหาวิธีช่วยเหลือ ด้วยการจัดหาเงินทุน มาให้กู้และคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำความคิดนี้ได้เริ่มขึ้นในปลายรัชการที่ 5 โดยกำหนดวิธีการที่จะช่วยชาวนาในด้านเงินทุนไว้ 2 วิธี

วิธีที่ 1 จัดตั้งธนาคารเกษตรเพื่อให้เงินกู้แก่ชาวนา แต่ขัดข้องในเรื่องเงินทุนและหลักประกันเงินกู้ความคิดนี้จึงระงับไป

วิธีที่ 2 วิธีการสหกรณ์ประเภทหาทุน วิธีนี้เกิดจากรัฐบาลโดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในปัจจุบันคือ กระทรวงการคลังได้เชิญเซอร์เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมัตราช ประเทศอินเดียเข้ามาสำรวจหาช่องทางช่วยเหลือชาวนาได้เสนอว่าควรจัดตั้ง "ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ" ดำเนินการให้กู้ยืมแก่ราษฎร โดยมีที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกันเพื่อป้องกันมิให้ชาวนาที่กู้ยืมเงินทอดทิ้งที่นาหลบหนีสิน ส่วนการควบคุมเงินกู้และการเรียกเก็บเงินกู้ ท่านได้แนะนำให้จัดตั้งเป็นสมาคมที่เรียกว่า "โคออปอเรทีฟ โซไซตี้"(Cooperative Society) โดยมีหลักการร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งคำนี้พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า "สมาคมสหกรณ์" จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยเริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2457 แต่ก็ยังมีได้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งในปี 2458 ได้มีการเปลี่ยนกรมสถิติพยากรณ์เป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ประกอบด้วยส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์

การสถิติพยากรณ์และการสหกรณ์ การจัดตั้งส่วนราชการสหกรณ์นี้ ก็เพื่อจะให้มิเจ้าหน้าที่ดำเนินการทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น และพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะทรงเป็นอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ขณะนั้นได้ทรงพิจารณาเลือกแบบอย่างสหกรณ์เครดิตที่จัดกันอยู่ในต่างประเทศหลายแบบ ในที่สุดก็ทรงเลือกแบบไรฟ์ไฟเชนและทรงยืนยันไว้ใน รายงานสหกรณ์ฉบับแรกว่า "เมื่อได้พิจารณาละเอียดแล้วได้ตกลงเลือกสหกรณ์ชนิดที่เรียกว่าไรฟ์ไฟเชน (Rife Fichan) ซึ่งเกิดขึ้นในเยอรมันก่อน และซึ่งมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์คนจน ผู้ประกอบกิจการย่อยๆ เห็นว่าเป็นสหกรณ์ชนิดที่เหมาะสม ที่สุดสำหรับประเทศไทย" จากการที่พระองค์ท่าน ทรงเป็นผู้บุกเบิกริเริ่มงานสหกรณ์ขึ้นในประเทศไทย บุคคลทั้งหลายในขบวนการสหกรณ์จึงถือว่าพระองค์ทรงเป็น "พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย"

สำหรับรูปแบบของไรฟ์ไฟเชนก็คือ สหกรณ์เพื่อการกู้ยืมเงินที่มีขนาดเล็ก สมาชิกจะได้มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้สะดวกแก่การควบคุมท้องที่ที่ได้รับการพิจารณาให้จัดตั้งสหกรณ์ คือ จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเป็นจังหวัด ที่มีผู้คนไม่หนาแน่นและเป็นราษฎรที่เพิ่งอพยพมาจากทางใต้ จึงต้องการช่วยเหลือผู้อพยพซึ่งประกอบอาชีพการเกษตร ให้ตั้งตัวได้ รวมทั้งเพื่อเป็นการชักจูงราษฎรในจังหวัดอื่น ที่มีผู้คนหนาแน่นให้อพยพมาในจังหวัดนี้ และเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่ ต่อมากรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ จึงได้ทดลองจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้น ณ ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกเป็นแห่งแรกใช้ชื่อว่า "สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใจ" โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 มีพระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ พระองค์แรกนับเป็นการเริ่มต้นแห่งการสหกรณ์ในประเทศไทยอย่างสมบูรณ์

ในระยะแรกตั้งสหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใจมีสมาชิกจำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน 3,080 บาท ซึ่งเป็นเงิน จากค่าธรรมเนียมแรกเข้า 80 บาท และเงินทุนจำนวน 3,000 บาท ได้อาศัยเงินกู้จากแบงก์สยามกัมมาจล จำกัด ซึ่งก็คือธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน โดยมีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้ำประกัน และเสียดอกเบี้ยให้ธนาคารในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี คิดดอกเบี้ยจากสมาชิกในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี กำหนดให้สมาชิกส่งคืนเงินต้นในปีแรกจำนวน 1,300 บาท แต่เมื่อครบกำหนดสมาชิกส่งคืนเงินต้นได้ถึง 1,500 บาท ทั้งส่งดอกเบี้ยได้ครบทุกราย แสดงให้เห็นว่าการนำวิธีการสหกรณ์เข้ามาช่วยแก้ไขความเดือดร้อนของชาวนาได้ผล และจากความสำเร็จของสหกรณ์วัดจันทร์ดังกล่าว รัฐบาลจึงได้คิดขยายกิจการสหกรณ์ไปยังจังหวัดอื่นๆ แต่การจัดตั้งสหกรณ์ในระยะแรกนั้น นอกจากจะมีข้อจำกัดเรื่องเงินทุนแล้วยังมีข้อจำกัดในทางกฎหมายด้วย เพราะพระราชบัญญัติเพิ่มเติมสมาคม พ.ศ. 2459 ทำให้การจัดตั้งสหกรณ์ไม่กว้างขวางพอที่จะขยายสหกรณ์ออกไป หากจะให้การจัดตั้งสหกรณ์เจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคง จะต้องออกกฎหมายควบคุมให้มีขอบเขตกว้าง ดังนั้นในเวลาต่อมาทางราชการจึงได้ประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติ

เพิ่มเติมสมาคม พ.ศ. 2459 แล้วประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 นับเป็นกฎหมายสหกรณ์ฉบับแรก พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้เปิดโอกาสให้มีการรับจดทะเบียนสหกรณ์ประเภทอื่นๆ จากนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 อีก 3 ครั้ง นับว่าการประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 ช่วยให้การจัดตั้งสหกรณ์ได้ขยายออกไปอีกมาก ปี พ.ศ. 2478 มีการริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เช่าซื้อที่ดินที่จังหวัดปทุมธานี และได้จัดตั้งสหกรณ์ประเภทใหม่ๆ ขึ้นอีกหลายประเภท เช่น สหกรณ์บำรุงที่ดินสหกรณ์ค้าขาย สหกรณ์นิคมฝ้าย สหกรณ์หาทุนและบำรุงที่ดิน ในปี พ.ศ. 2480 ร้านสหกรณ์ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชื่อว่าร้านสหกรณ์บ้านเกาะ จำกัดสินใช้ มีสมาชิกแรกตั้ง 279 คน และได้มีการจัดตั้งร้านสหกรณ์ในลักษณะนี้อีกหลายแห่งเพื่อช่วยเหลือประชาชนเกี่ยวกับปัญหาค่าครองชีพ โดยจัดตั้งขึ้น ทั้งในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และส่วนของประชาชนการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย ก็คือการควบสหกรณ์หาทุนเข้าด้วยกัน โดยทางราชการได้ออกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เปิดโอกาสให้สหกรณ์หาทุนขนาดเล็กที่ดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียวควบเข้ากันเป็นขนาดใหญ่ สามารถขยายการดำเนินธุรกิจเป็นแบบอเนกประสงค์ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกได้มากกว่า ด้วยเหตุนี้สหกรณ์หาทุนจึงแปรสภาพเป็นสหกรณ์การเกษตรมาจนปัจจุบัน และในปี 2511 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยได้ถือกำเนิดขึ้นมา เพื่อเป็นสถาบันสำหรับการศึกษาแก่สมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสถาบันสหกรณ์ต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และความช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์สากลในด้านอื่นๆ ที่มีใช้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจโดยมีสหกรณ์ทุกประเภทเป็นสมาชิก ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทสหกรณ์ไว้ 6 ประเภท ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ ซึ่งนับแต่สหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยจวบจนปัจจุบัน ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่างๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิกจนทำให้จำนวนสหกรณ์ จำนวนสมาชิก ปริมาณเงินทุน และผลกำไรของสหกรณ์ เพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีสหกรณ์ทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 มกราคม 2542 ประมาณ 5,549 สหกรณ์ และสมาชิก 7,835,811 ครอบครัว การสหกรณ์ในประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะ ต่อประชาชนที่ยากจน สหกรณ์จะเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจและสังคมที่ช่วยแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพและช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องของสหกรณ์

1. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
2. อำนานายทะเบียนสหกรณ์
3. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
4. ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์
5. คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์

ประเภทของสหกรณ์

1. สหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์ประมง
3. สหกรณ์นิคม
4. สหกรณ์ออมทรัพย์
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียน
6. สหกรณ์ร้านค้า
7. สหกรณ์บริการ

สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือสถาบันการเงินแห่งหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรืออาศัยในที่ชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเงินเมื่อเกิดความจำเป็น หรือเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์งอกเงย และได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

ในภาวะปัจจุบัน ประชาชนประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น ผู้ที่มีรายได้น้อยได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่สามารถจะหารายได้เพิ่มให้เพียงพอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น และมักจะแก้ไขปัญหาด้วยการกู้ยืมเงินจากนายทุน โดยยอมเสีย ดอกเบี้ยในอัตราสูง จึงก่อให้เกิดหนี้สินผูกพัน และก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัวภายหลังบุคคลที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนดังกล่าว จึงร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยการรวมกลุ่มกัน จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อน โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ข้าราชการสหกรณ์และพนักงานธนาคารเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ (ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ปัจจุบัน

ได้เปลี่ยนเป็น "ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร") จดทะเบียนเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2429 โดยใช้ชื่อว่า "สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินใช้" ปัจจุบันชื่อว่า "สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัด"

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ส่งเสริมให้บุคคลที่เป็นสมาชิกรู้จักการประหยัด รู้จักการออมทรัพย์และสามารถบริการเงินกู้ ให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็น โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการร่วมกันแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง ดังนี้

1. การส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์โดยการถือหุ้น สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกส่งชำระค่าหุ้นเป็นประจำทุกเดือน โฉนดการหักเงินค่าหุ้น ณ ที่จ่ายเงินเดือนและจ่ายเงินปันผลค่าหุ้น ให้แก่สมาชิกตามอัตราที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ เงินปันผลที่ได้รับนี้ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์ก็สามารถถอนค่าหุ้นคืนได้

1.2 การส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์โดยการรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากทั้งประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ และให้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ หรือสูงกว่าตามฐานะของแต่ละสหกรณ์

2. การให้เงินกู้แก่สมาชิก สหกรณ์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิกมาหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความจำเป็นหรือเดือดร้อนกู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าเอกชน

ลักษณะการให้เงินกู้

เงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้กับสมาชิกมี 3 ประเภท คือ

1. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ในกรณีที่สมาชิกมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีรายจ่ายที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้จากสหกรณ์ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินได้รายเดือน แต่จำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์และกำหนดส่งชำระคืนไม่เกิน 2 งวดรายเดือน เงินกู้ประเภทนี้ไม่ต้องมีหลักประกัน

2. เงินกู้สามัญ สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้ได้ประมาณ 4-15 เท่าของเงินได้รายเดือน แต่จะจำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์ และกำหนดส่งชำระคืนระหว่าง 24-72 งวด

รายเดือน และต้องมีสมาชิกด้วยกันค้ำประกัน อย่างน้อย 1 คน การกำหนดวงเงินกู้ฉุกเฉินและสามัญ จะใช้เงินเดือนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละสหกรณ์เป็นฐานในการกำหนด ตัวอย่าง เช่น สหกรณ์แห่งหนึ่ง สมาชิกมีเงินเฉลี่ย 10,000 บาท/เดือน ขั้นสูงของวงเงินกู้ฉุกเฉินควรเป็น 5,000 บาท ขั้นสูงของวงเงินกู้สามัญ ควรเป็น 40,000-150,000 บาท แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการกำหนดระเบียบ

3. เงินกู้พิเศษ ถ้าสหกรณ์มีฐานะมั่นคงแล้ว สหกรณ์จะเปิดบริการให้เงินกู้พิเศษ เพื่อให้สมาชิกนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพ หรือกู้ไปเพื่อการเคหะสงเคราะห์ เงินกู้ประเภทนี้ สามารถกู้ตามจำนวนเงินที่จะนำไปลงทุนประกอบอาชีพ หรือขึ้นอยู่กับราคาของบ้านและที่ดินที่จะซื้อ หรือจำกัดขั้นสูงไว้ไม่เกิน 400,000-1,000,000 บาท และกำหนดชำระคืน ตั้งแต่ 10-15 ปี โดยมี อสังหาริมทรัพย์เป็นหลักจํานองค้ำประกัน

การดำเนินงาน

สหกรณ์ออมทรัพย์ดำเนินการโดยสมาชิก กล่าวคือ เมื่อได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นแล้ว สมาชิกจะเลือกตั้งตัวแทนจากที่ประชุมใหญ่ให้เข้ามาบริหารงานในสหกรณ์ ตัวแทนสมาชิกเหล่านี้เรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” มีประมาณ 7-15 คน ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ออมทรัพย์นั้นๆ คณะกรรมการดำเนินการ จะทำหน้าที่บริหารกิจการสหกรณ์โดยจะมีการประชุม อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายในการทำงาน แล้วจึงมอบให้ “ฝ่ายจัดการ” รับผิดชอบปฏิบัติงานต่อไป ฝ่ายจัดการนั้น ประกอบด้วย ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ สมุห์บัญชี เจ้าหน้าที่การเงิน ฯลฯ ซึ่งทำหน้าที่บริการแก่สมาชิกที่มาติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์

ทุนดำเนินงานของสหกรณ์

1. เงินค้ำหุ้น
2. เงินรับฝากจากสมาชิก
3. ทุนสำรองและทุนสะสมอื่นๆ
4. เงินกู้ยืม
5. เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาค

การสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มี 2 วิธี คือ

1. กรณีในหน่วยงานหรือชุมชนที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์แล้ว บุคคลที่มีความประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกกระทำได้โดยการยื่นใบสมัครต่อสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์จะนำใบสมัครเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์พิจารณารับเข้าเป็นสมาชิก เมื่อคณะกรรมการดำเนินการรับผู้นั้นเป็นสมาชิกแล้ว บุคคลผู้นั้นจะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมนำเข้า ประมาณ 20-50 บาท ชำระค่าหุ้นประมาณ 4-5 % ของเงินรายได้ และลงรายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก จากนั้นจึงจะมีสิทธิในสหกรณ์เช่นเดียวกับสมาชิกคนอื่นๆ สหกรณ์จะจ่ายเงินปันผลตามหุ้นให้แก่สมาชิกเป็นประจำทุกปี และเมื่อสมาชิกลาออกจากการเป็นสมาชิกภาพ ก็สามารถถอนค่าหุ้นคืนทั้งหมดได้ ส่วนค่าธรรมเนียมนำเข้าสหกรณ์จะไม่จ่ายคืนให้ เพราะถือเป็นรายได้ของสหกรณ์อย่างหนึ่ง

2. กรณีในหน่วยงานหรือชุมชนที่ยังไม่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ บุคคลที่สนใจในกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ และมีความประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นในหน่วยงานหรือชุมชนของผู้นั้น ก็สามารถรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ได้ โดยขอคำแนะนำและสอบถามรายละเอียดได้จากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ พื้นที่ 1 และพื้นที่ 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในส่วนภูมิภาค หรือติดต่อโดยตรงที่สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กรุงเทพมหานคร

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

สหกรณ์เป็นของสมาชิกและสมาชิกทุกคนมีบทบาทที่จะควบคุมการบริหารงานของสหกรณ์ โดยใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก ให้ถูกต้องและสม่ำเสมอการร่วมประชุมใหญ่ เป็นทั้งสิทธิและหน้าที่อันสำคัญยิ่งของสมาชิกทุกคนควรจะต้องเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสหกรณ์ ซึ่งเป็นโอกาสที่สมาชิกจะแสดงบทบาททักท้วงสิทธิและปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของตน ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงาน การจัดสรรผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างยุติธรรม กำหนดนโยบายการดำเนินงานรวมทั้งคัดเลือกกรรมการดำเนินการที่มีความสามารถ และมอบภารกิจในการดำเนินการต่อไปในแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่อมวลสมาชิก เสริมสร้างความเจริญมั่นคงให้กับสหกรณ์ โดยสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมทุกคนจะต้องร่วมกันอภิปรายปัญหา แสดงความคิดเห็น ออกเสียง และยอมรับมติของที่ประชุม ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายข้อบังคับและระเบียบ เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ทุกประการ โดยร่วมกันพิจารณาในเรื่องต่างๆ เหล่านี้

ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์

ด้านการเงิน

1. เมื่อชำระเงินแก่สหกรณ์ ต้องชำระต่อเจ้าหน้าที่การเงินที่สหกรณ์แต่งตั้งไว้เท่านั้น และต้องเรียกใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง เช่น การชำระหนี้ก่อนกำหนด การถือหุ้นเพิ่ม
2. ควรเก็บใบเสร็จรับเงินทุกครั้งไว้ จนกว่าจะได้สอบถามหนี้สินและเงินค่าหุ้นให้ถูกต้องตรงกันเป็นประจำทุกปี
3. ควรมารับเงินที่สหกรณ์ด้วยตนเอง ถ้าจำเป็นควรมอบฉันทะแก่ผู้ที่ไว้ใจเท่านั้น
4. เมื่อรับเงินจากสหกรณ์ทุกครั้ง ควรตรวจนับจำนวนเงินให้ถูกต้องก่อนออกจากสหกรณ์ไป
5. การนำเงินมาฝากกับสหกรณ์ สมาชิกต้องยื่นใบฝากเงินพร้อมกับสมุดคู่ฝาก เมื่อรับสมุดคืนให้ตรวจสอบรายชื่อผู้มีอำนาจกำกับในสมุดคู่ฝากทุกครั้ง และไม่ควรถูกฝากสมุดคู่ฝากไว้กับพนักงานสหกรณ์

ด้านสินเชื่อ

1. ควรกู้เงินจากสหกรณ์ในกรณีที่มีความจำเป็นจริงๆ และกู้ในจำนวนที่ต้องการใช้เท่านั้น
2. จะคำประกันใครต้องตัดสินใจให้ดี เพราะถ้าผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้รับประกันจะต้องชำระหนี้แทนโดยไม่มีทางหลีกเลี่ยง
3. ในกรณีที่สมาชิกสหกรณ์ต้องการรับเงินกู้ เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิก รับเงินดังกล่าวที่สหกรณ์ด้วยตนเอง ถ้าหากจำเป็นให้ทำหนังสือมอบฉันทะ โดยมีผู้บังคับบัญชาลงลายมือชื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้วย

ลักษณะของสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นองค์กรที่เกิดการรวมตัวโดยสมัครใจของบุคคลที่มีความมุ่งหวังจะยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักอุดมการณ์สหกรณ์ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้สมาชิกดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกและครอบครัว ตลอดจนสวัสดิการต่างๆ ในเชิงบูรณาการ

ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เป็นส่วนใหญ่ ให้กับสมาชิกภายในหน่วยงานของตนเอง หรือบางสหกรณ์ก็เปิดรับสมาชิกสมทบจากหน่วยงานอื่นด้วย ทั้งนี้ได้จัดแบ่งรูปแบบย่อยของสหกรณ์ออมทรัพย์ ตามลักษณะอาชีพที่สมาชิกสังกัด ดังนี้

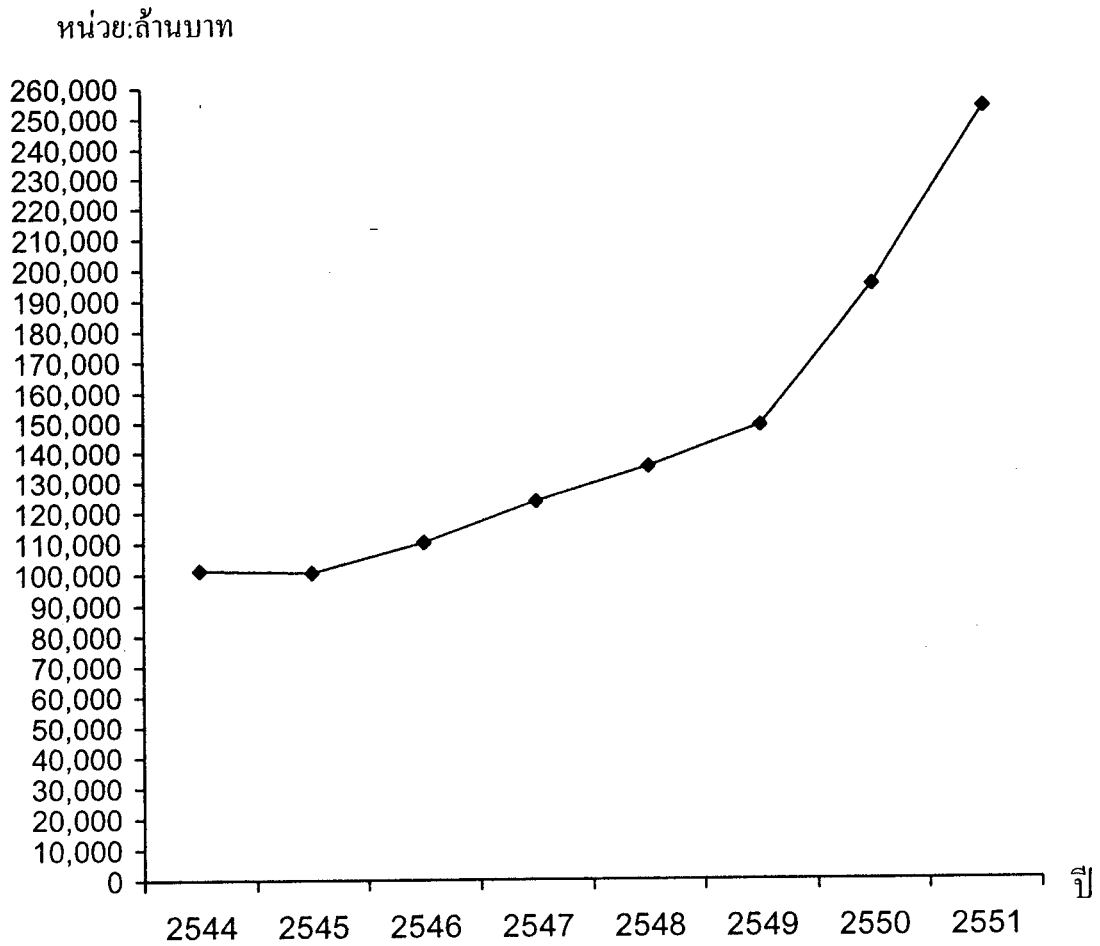
- สหกรณ์ออมทรัพย์ภาครัฐราชการ ได้แก่ ตำรวจ ทหาร ครู มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล สาธารณสุข และหน่วยงานสังกัดราชการต่างๆ
- สหกรณ์ออมทรัพย์ภาครัฐวิสาหกิจ
- สหกรณ์ออมทรัพย์ภาคเอกชน ได้แก่ หน่วยงานที่ให้บริการในรูปของ บริษัทเอกชน อาทิ ธนาคาร โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม องค์กรอิสระ เป็นต้น

ตารางที่ 3.1 ปริมาณเงินฝากทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์, จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์, จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ.2544-2551

ปี	ปริมาณเงินฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัวร้อยละ	จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์	อัตราการขยายตัวร้อยละ	จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์	อัตราการขยายตัวร้อยละ
2544	101,245.12		1,294		2,191,717	
2545	100,566.52	-0.67	1,346	4.02	2,243,938	2.38
2546	110,221.66	9.60	1,460	8.47	2,323,893	3.56
2547	123,500.42	12.05	1,529	4.73	2,311,590	-0.53
2548	134,995.46	9.31	1,566	2.42	2,478,134	7.20
2549	148,723.28	10.17	1,597	1.98	2,415,673	-2.52
2550	194,657.65	30.89	1,395	-12.65	2,481,346	2.72
2551	253,217.61	30.08	1,370	-1.79	2,480,343	-0.04

- ที่มา : 1. ปริมาณเงินฝากทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี พ.ศ. 2544- 2551 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
2. จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์, จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี พ.ศ.2544-2551 กรมส่งเสริมสหกรณ์

กราฟที่ 3.1 แสดงปริมาณเงินรับฝากทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ.2544-2551

ที่มา: 1. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตารางที่ 3.2 ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ปี 2551

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ภาคราชการ						ภาครัฐ วิสาหกิจ	ภาค เอกชน	รวม ทั้งสิ้น
	ตำรวจ	ทหาร	ครู	มหาวิทยาลัย	โรงพยาบาล/ สาธารณสุข	ส่วนราชการ อื่น			
รับฝากเงิน	3,998.41	7,549.17	49,726.52	65,302.01	15,164.40	25,484.49	36,325.30	16,987.52	222,537.82
สมาชิก	3,356.99	7,465.48	47,213.26	65,290.24	14,702.49	24,996.55	36,535.39	16,912.56	216,472.96
มิใช่สมาชิก	142.37	23.40	97.41	11.77	9.28	9.08	1,697.01	10.83	2,001.15
สหกรณ์	499.05	60.29	2,415.85		452.63	478.86	92.90	64.13	4,063.71
ให้เงินกู้ยืม	37,325.25	24,272.67	250,772.49	38,240.42	55,483.63	78,214.36	110,918.59	28,774.06	624,001.47
สมาชิก	35,411.67	24,149.16	249,423.93	14,964.07	52,305.26	77,754.36	108,673.19	26,738.09	589,419.73
สหกรณ์	1,913.58	123.51	1,348.56	23,276.35	3,178.37	460.00	2,245.40	2,035.97	34,581.74
จัดหาสินค้า								11.95	11.95
สมาชิก								3.94	3.94
มิใช่สมาชิก								8.01	8.01
ให้บริการ							10.15		10.15
สมาชิก									
มิใช่สมาชิก							10.15		10.15
รวมทั้งสิ้น	41,323.66	31,821.84	300,499.01	103,542.43	70,648.03	103,709.00	149,243.89	45,773.53	846,561.39
NPL ลูกหนี้ สมาชิกกู้ยืม	52.05	33.14	747.98	63.46	31.79	51.72	95.75	72.95	1,148.84

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในรอบ 2551 ทั้งสิ้น 846,561.39 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.37 ธุรกิจสินเชื่อมีปริมาณสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 73.71 โดยให้เงินกู้แก่สมาชิก 589,419.73 ล้านบาท ให้สหกรณ์อื่นกู้ 34,581.74 ล้านบาท ณ วันสิ้นปีมีลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากเงินให้สมาชิกกู้จำนวน 1,148.84 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.19 ของสินเชื่อแก่สมาชิก อนึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์รูปแบบย่อยครูให้สินเชื่อแก่สมาชิกสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 42.32 ของสินเชื่อแก่สมาชิก และมี NPL จำนวน 747.98 ล้านบาท

ตารางที่ 3.3 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2551

รูปแบบย่อย	รายได้ทั้งสิ้น				
	รายได้ดอกเบี้ย		ผลตอบแทน การลงทุน	รายได้อื่น	รวมทั้งสิ้น
	เงินให้กู้	เงินฝากออมทรัพย์			
ภาคราชการ	38,924.30	1,176.39	1,797.96	100.50	41,999.15
ตำรวจ	3,567.90	3.30	26.13	7.86	3,605.19
ทหาร	2,511.15	13.00	51.28	5.57	2,581.00
ครู	20,071.52	93.71	60.98	38.21	20,264.42
มหาวิทยาลัย	2,383.99	864.55	1,291.89	17.83	4,558.26
โรงพยาบาล/สาธารณสุข	3,936.79	68.99	126.90	9.04	4,141.72
ส่วนราชการอื่น	6,452.95	132.84	240.78	21.99	6,848.56
ภาครัฐวิสาหกิจ	5,540.54	218.17	1,069.40	14.97	6,843.08
ภาคเอกชน	2,412.42	47.93	813.35	130.78	3,404.48
รวมทั้งสิ้น	46,877.26	1,442.49	3,680.71	246.25	52,246.71
ร้อยละ	89.72	2.76	7.05	0.47	100
รูปแบบย่อย	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น				
	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย		ค่าใช้จ่ายใน การดำเนินงาน	ค่าใช้จ่าย อื่น ๆ	รวมทั้งสิ้น
	เงินรับฝาก	เงินกู้ยืม			
ภาคราชการ	6,605.58	5,974.00	4,293.06	142.95	17,015.59
ตำรวจ	280.58	520.40	278.06	4.36	1,083.40
ทหาร	482.42	175.96	218.76	8.82	885.96
ครู	2,268.31	4,647.25	2,440.70	89.08	9,445.34
มหาวิทยาลัย	1,765.20	132.78	359.44	18.32	2,275.74
โรงพยาบาล/สาธารณสุข	606.85	371.34	346.39	4.79	1,329.37
ส่วนราชการอื่น	1,202.22	126.27	649.71	17.58	1,995.78
ภาครัฐวิสาหกิจ	1,808.27	153.09	452.99	31.06	2,445.41
ภาคเอกชน	931.33	89.44	335.47	29.81	1,386.05
รวมทั้งสิ้น	9,345.18	6,216.53	5,081.52	203.82	20,847.05
ร้อยละ	44.83	29.82	24.37	0.98	100

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์

ผลการดำเนินงานรายได้หลัก ประกอบด้วย รายได้ดอกเบี้ยร้อยละ 89.72 ผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 7.05 รายได้อื่นร้อยละ 0.47 รายได้ทั้งสิ้นเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.26 รายได้ส่วนที่เพิ่มสูงในปีส่วนใหญ่ได้จากดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่น ซึ่งเพิ่มมีอัตราดอกเบี้ยเพิ่มจากปีก่อนร้อยละ 61.84 ด้านค่าใช้จ่ายประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ร้อยละ 44.83 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานร้อยละ 24.37 และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ร้อยละ 0.98 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.07 หรือเทียบเป็นร้อยละ 39.90 ของรายได้ทั้งสิ้น ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากมีอัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 20.06

ผลการประกอบการมีกำไรสุทธิ 1,193 แห่ง จำนวนเงิน 31,425.59 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิ 23 แห่ง จำนวนเงิน 25.93 ล้านบาท ไม่ดำเนินงาน 14 แห่ง สรุปผลกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 31,399.66 ล้านบาท เทียบเป็นร้อยละ 60.10 ของรายได้ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.77

ตารางที่ 3.4 ฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปี 2551

รูปแบบย่อย	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุนของสหกรณ์
ภาคราชการ	649,919.74	292,445.34	357,474.40
ตำรวจ	45,315.29	15,576.07	29,739.22
ทหาร	38,119.39	14,997.20	23,122.19
ครู	303,304.83	140,935.98	162,368.85
มหาวิทยาลัย	93,413.37	61,348.00	32,065.37
โรงพยาบาล/สาธารณสุข	64,136.87	23,289.48	40,847.39
ส่วนราชการอื่น	105,629.99	36,298.61	69,331.38
ภาครัฐวิสาหกิจ	122,287.91	51,566.93	70,720.98
ภาคเอกชน	62,629.58	31,336.43	31,293.15
รวม	834,837.23	375,348.70	459,488.53

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์

ปี 2551 สินทรัพย์ของสหกรณ์ออมทรัพย์มีมูลค่ารวม 834,837.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 14.23 ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน 197,226.78 ล้านบาท เงินลงทุนระยะยาว 72,174.91 ล้านบาท ลูกหนี้ระยะยาว 560,799.65 ล้านบาท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ 1,878.23 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่นๆ 2,757.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.63 ร้อยละ 8.65 ร้อยละ 67.17 ร้อยละ 0.22 และร้อยละ 0.33 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ตามลำดับ สินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากลูกหนี้เงิน

ให้สมาชิกกู้หนี้สินรวม เท่ากับ 375,348.70 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.38 เนื่องจากการขยายตัวเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้เงินรับฝากจากสมาชิก หรือเทียบเป็นร้อยละ 44.96 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

ตารางที่ 3.5 การใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ ออมทรัพย์ ปี 2551

หน่วย : ล้านบาท

รูปแบบย่อย	เงินสด/ เงินฝาก	ลูกหนี้	ตรา สาร หนี้*	คง เหลือ	อาคาร/ อุปกรณ์	ไม่มี ตัวตน	อื่น ๆ	รวม ทั้งสิ้น
ภาคราชการ	35,503.55	562,624.43	47,908.22	0.00	1,660.71	542.14	1,680.69	649,919.74
ตำรวจ	1,480.39	43,161.51	567.44		36.86	33.06	36.03	45,315.29
ทหาร	2,288.33	34,570.33	1,180.59		23.46	15.48	41.20	38,119.39
ครู	10,214.05	289,256.79	2,192.80		1,231.47	39.97	369.75	303,304.83
มหาวิทยาลัย	6,464.69	51,888.72	33,652.82		145.74	258.8	1,002.60	93,413.37
โรงพยาบาล/สาธารณสุข	4,829.22	55,503.96	3,527.60		164.43	35.34	76.32	64,136.87
ส่วนราชการอื่น	10,226.87	88,243.12	6,786.97		58.75	159.49	154.79	105,629.99
ภาครัฐวิสาหกิจ	4,968.01	88,915.78	27,843.27		123.88	33.58	403.39	122,287.91
ภาคเอกชน	8,218.66	34,608.19	19,112.15	10.70	93.64	14.84	571.40	62,629.58
รวมทั้งสิ้น	48,690.22	686,148.40	94,863.64	10.70	1,878.23	590.56	2,655.48	834,837.23
ร้อยละ	5.83	82.19	11.36	0	0.23	0.07	0.32	100

* หลักทรัพย์/ตราสารหนี้ ได้แก่ พันธบัตร/หุ้น/หุ้นกู้/ตั๋วสัญญาใช้เงิน ที่ออกโดยภาครัฐหรือเอกชน
ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ออมทรัพย์

ภาพรวมโครงสร้างเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นทุนของสหกรณ์ร้อยละ 55.04 ซึ่งเป็นทั้งทุนที่มีต้นทุนคือทุนเรือนหุ้น ตลอดจนเงินรับฝาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินฝากระยะสั้น โดยให้ผลตอบแทนในอัตราสูงกว่าธนาคารพาณิชย์เพื่อจูงใจสมาชิกผู้ออม และทุนอื่นๆ ที่ไม่มีต้นทุน ได้แก่ ทุนสำรอง ทุนสะสมและกำไรสุทธิ หรือสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่ง เช่น รูปแบบย่อยของครู ตำรวจ หรือภาคเอกชน ฯลฯ ที่ระดมทุนภายในได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ต้องหาทุนจากภายนอกด้วยการกู้ยืมหรือออกตั๋วจ่าย/ตั๋วสัญญาใช้เงินระยะสั้น และสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งมีเงินส่วนเกินเหลือ เช่น รูปแบบย่อยของมหาวิทยาลัย ภาครัฐวิสาหกิจ จะนำเงินส่วนเกินไปลงทุนในหลักทรัพย์/ตราสารหนี้ระยะสั้นและระยะยาว จึงต้องบริหารความเสี่ยงด้านสินทรัพย์และหนี้สิน โดยต้องระมัดระวังและสำรองสินทรัพย์สภาพคล่องไว้ในจำนวนที่เหมาะสม

ตารางที่ 3.6 แสดงการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในรอบ 5 ปี

สหกรณ์ออมทรัพย์		ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551
จำนวน	(แห่ง)	1,143	1,167	1,213	1,239	1,253
จำนวนสมาชิก	(คน)	2,165,787	2,136,740	2,132,383	2,294,869	2,391,036
ปริมาณธุรกิจ	(ล้านบาท)	588,152.90	640,266.15	704,481.99	767,025.34	846,561.39
รับฝากเงิน		120,151.87	135,227.15	153,975.84	199,858.83	222,537.82
ให้เงินกู้ยืม		467,967.54	505,008.08	550,486.69	567,149.62	624,001.47
จัดหาสินค้ามาจำหน่าย		19.19	15.48	15.53	16.89	11.95
ให้บริการ		14.30	15.44	3.93	-	10.15
ผลการดำเนินงาน						
รายได้ทั้งสิ้น		31,658.70	33,248.27	37,110.58	46,540.00	52,246.71
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น		10,281.20	11,326.27	13,067.44	18,940.41	20,847.05
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		21,377.50	27,829.60	24,043.14	27,599.59	31,399.66
ฐานะการเงิน						
สินทรัพย์						
เงินสด		107.05	102.72	131.00	115.14	133.69
เงินฝากธนาคาร/สหกรณ์		30,892.66	26,586.65	22,803.07	29,782.97	48,556.53
เงินลงทุน		57,556.37	63,575.67	68,719.14	67,467.68	94,863.64
ลูกหนี้ - สุทธิ		447,821.98	506,558.59	567,079.34	628,364.61	686,148.40
ที่ดินฯ และอุปกรณ์สุทธิ		1,497.06	1,745.73	2,235.85	2,698.79	1,878.23
สินทรัพย์อื่น		2,069.52	1,814.92	2,025.12	2,389.45	3,256.74
หนี้สินและทุน						
เงินกู้ยืม		56,649.33	56,966.02	74,272.22	58,946.93	68,026.69
เงินรับฝาก		175,936.93	189,398.53	192,328.10	201,908.98	257,834.05
หนี้สินอื่น ๆ		8,669.38	28,757.23	37,755.99	56,222.95	49,487.96
ทุนเรือนหุ้น		247,495.56	271,541.88	300,654.28	346,850.92	385,260.27
ทุนสำรอง		25,864.36	27,649.56	30,112.54	33,898.62	37,198.13
ทุนสะสมและอื่น ๆ		3,951.58	4,149.06	3,827.25	5,390.65	5,630.47
กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี		21,377.50	21,922.00	24,043.14	27,599.59	31,399.66

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

บทสรุป

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นองค์กรธุรกิจอย่างหนึ่ง จัดตั้งและดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน ด้วยความสมัครใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยยึดหลักอุดมการณ์สหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางที่มีรายได้ประจำ ขนาดของสินทรัพย์และการดำเนินธุรกิจมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ผลการดำเนินงานส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จมีผลกำไรเพิ่มขึ้น ภาพรวมของการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบปี 2551 สหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้จำนวน 1,370 แห่ง จำนวนสมาชิก 2,480,343 ล้านคน

มีผลกำไรสุทธิประจำ 31,399.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 13.77 รายได้รวมทั้งสิ้น จำนวน 52,446.71 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 20,847.05 ล้านบาท รายได้ที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากธุรกิจสินเชื่อ ผลตอบแทนจากการลงทุนและรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์ ด้านโครงสร้างเงินทุนของสหกรณ์ประกอบด้วยทุนภายในร้อยละ 85.37 ได้แก่เงินรับฝากจากสมาชิกร้อยละ 30.33 ทุนของสหกรณ์ร้อยละ 55.04 ซึ่งเป็นหุ้นของสมาชิกร้อยละ 46.15 และทุนภายนอกร้อยละ 14.63 ได้แก่เงินกู้ยืมระยะสั้นร้อยละ 4.46 เงินกู้ยืมระยะยาวร้อยละ 3.69 หนี้สินอื่นร้อยละ 6.48

ด้านการใช้เงินทุนส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินให้สมาชิกกู้ร้อยละ 76.56 ให้สหกรณ์อื่นกู้ร้อยละ 5.33 ลงทุนในตราสารหนี้ร้อยละ 11.36 ทั้งนี้พบว่าในรอบปี 2551 มีลูกหนี้เงินกู้ด้วยคุณภาพเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 1,148.84 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของลูกหนี้เงินกู้คงเหลือทั้งสิ้น ภาวะเศรษฐกิจโลกปี 2550-2551 เป็นปีที่มีความผันผวนของผลตอบแทนของตลาดตราสารหนี้และตราสารทุนเป็นอย่างมาก ซึ่งเกิดจากปัจจัยหลายประการ อาทิ ปัญหาสินเชื่อด้วยคุณภาพในสหรัฐ (Sub-Prime) ตลอดจนปัญหาเงินเฟ้ออันเป็นผลให้ตราสารทางการเงินราคาตกลง สถาบันการเงินที่ลงทุนต้องรับภาระขาดทุนจำนวนมาก การส่งออกมีทิศทางการที่ลดลงในปีหน้า ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมและเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการรองรับไว้ล่วงหน้า สหกรณ์แต่ละแห่งจำเป็นต้องเตรียมวางกรอบปฏิบัติ ระมัดระวังการดำเนินธุรกิจและธุรกรรมการเงินเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบกับสหกรณ์ อันเนื่องจากการลงทุนในหลักทรัพย์/ตราสารหนี้ และปัญหาการว่างงานที่กำลังจะเพิ่มขึ้นในภาคเอกชนทางออกที่ดีคือต้องหันมาร่วมมือกันระหว่างขบวนการสหกรณ์ในการสร้างความเชื่อมั่นให้คงอยู่ในระบบการเงิน สร้างจิตสำนึกให้สมาชิกมีวินัยทางการเงินอย่างเคร่งครัด ตลอดจนมีการประเมินสถานการณ์ทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนที่ 2 ผลกระทบด้านนโยบายการส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ 9 (2545-2549) ต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นแผนอันเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ เพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชน แต่ละองค์กร และท้องถิ่น จัดตั้งองค์กรการเงินระดับจุลภาค และระบบสหกรณ์ขึ้นมา โดยประชาชนเป็นเจ้าของ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้บริการทางการเงินสำหรับสมาชิกที่ไม่สามารถเข้าถึงการบริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปได้ เช่น การให้บริการเกี่ยวกับการฝากเงิน การกู้เงิน และการให้หลักประกันแก่สมาชิกที่มีรายได้น้อย รวมทั้งให้สมาชิกร่วมมือกันแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ ตลอดจนเพิ่มสมรรถนะของระบบเศรษฐกิจโดยรวมให้สามารถแข่งขัน และก้าวทันเศรษฐกิจยุคใหม่

ขณะเดียวกันรัฐบาล โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้จัดตั้งนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นองค์กรการเงินระดับจุลภาค ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มีวัตถุประสงค์รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น ให้กู้เงิน เช่นเดียวกับระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่มีความแตกต่างในการเป็นสมาชิก โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สมาชิกต้องเป็นบุคคลในท้องถิ่น ชุมชนเดียวกันกับที่จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน แต่ไม่จำกัดอาชีพ ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์ สมาชิกไม่ต้องเป็นบุคคลในท้องถิ่นที่จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่ต้องมีอาชีพเดียวกัน โดยในปี พ.ศ.2547 รัฐบาลได้ตรากฎหมาย พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อยกระดับฐานะให้เป็นนิติบุคคล และให้การดำเนินนโยบายด้านกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาล นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ ทำให้รัฐบาลมีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME BANK) ขึ้นมาด้วย โดยในขณะนั้นธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีนโยบายให้สินเชื่อเพียงอย่างเดียว (“โครงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเงินจุลภาค” www.nesdb.go.th) นโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อม และระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เกิดผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ดังนี้

ทำให้มีองค์กรการเงินระดับชุมชนเพิ่มมากขึ้น เช่นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในปี 2551 มีจำนวน 78,013 แห่ง ขณะที่สหกรณ์ออมทรัพย์ มีจำนวน 1,370 แห่ง นอกจากนี้ยังมีธนาคารประชาชน ที่ธนาคารออมสินเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนอยู่ด้วย ทำให้เกิดการแข่งขันในอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินกู้ยืม ประชาชนในฐานะผู้บริโภค มีสิทธิเสรีภาพในการเลือก ย่อมที่จะเลือกบริโภคสิ่งที่มีผลตอบแทนที่ดีที่สุด จึงเกิดการกระจายการออมในสถาบันการเงินอื่นมากขึ้น ในระยะสั้นนั้นด้านการบริหารจัดการและด้านการเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ยังไม่เข้มแข็ง อาจจะไม่มีความผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่ในระยะยาวกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีรัฐบาลเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนอยู่ด้วย อาจมีความพร้อมด้านการบริหารจัดการและด้านการเงินมีความเข้มแข็งเติบโต มีการยกระดับฐานะเป็นสถาบันการเงินชุมชนมากขึ้น ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น สมัครเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ได้

บทที่ 4

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณาและเชิงปริมาณการศึกษวิเคราะห์เชิงพรรณาเป็นการวิเคราะห์ถึงขนาดและแนวโน้มของเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ นี้จะใช้ข้อมูลทุติยภูมิอนุกรมเวลาที่ได้จากรายงานประจำปีของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์กับปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนด ดังนี้

- S = $f(x_1, x_2, S(-1), D_1)$
- โดยกำหนดให้ S = ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์
- x_1 = รายได้ ประชากรเฉลี่ยต่อคน
- x_2 = อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์
- $S(-1)$ = ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมา
- D_1 = นโยบายส่งเสริมสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-4549)

รูปแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาปัจจัยในการกำหนดปริมาณเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์จะใช้แบบจำลองดังนี้

$$Y = B_0 + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3 + D_1 + U$$

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นรายไตรมาส สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีการปรับค่าที่แท้จริงแล้วโดยใช้อัตราเงินเฟ้อ รายไตรมาส ปี 2550 เป็นปีฐาน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ (S) ประเภทฝากประจำ 1 ปี การศึกษาครั้งนี้ได้นำปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำ 1 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2551 จากสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มาพิจารณาเท่านั้น โดยมีได้นำเงินฝากจากสหกรณ์อื่นมาพิจารณา ซึ่งเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญ นอกจากทุนเรือนหุ้นแล้ว ปริมาณเงินฝากถ้ามองในบคุลของสหกรณ์ ถือว่าเป็นหนี้สินที่มีจำนวนมากที่สุด ในบรรดาหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จของสหกรณ์ ออมทรัพย์นั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการระดมเงินฝากให้มีปริมาณมากขึ้น และปริมาณของเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์เปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะกล่าวต่อไปข้างล่างนี้ โดยทั้งนี้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้นำ GDP Deflater ปรับให้เป็นค่าที่แท้จริงแล้ว

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1. รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน (X_1) การศึกษาครั้งนี้ได้นำรายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนในช่วงปี พ.ศ.2544-2551 มาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา เนื่องจากรายได้ต่อหัวของประชากรทั่วประเทศ เป็นตัวแปรที่แสดงถึงภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ เพราะหากอัตราการเจริญเติบโตในประเทศสูงขึ้นก็จะทำให้รายได้ที่แท้จริงต่อบุคคลเพิ่มขึ้นตามไปด้วย อาจมีอิทธิพลทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้นด้วย

2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ (X_2) การศึกษาครั้งนี้ได้นำอัตราดอกเบี้ยประเภทฝากประจำ 12 เดือนหรือ 1 ปี ของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีปริมาณเงินรับฝากที่แตกต่างกัน จำนวน 3 แห่ง คือ สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์ กรมส่งเสริมการเกษตร จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำกัด พ.ศ.2544-2551 และหาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นดอกเบี้ยตัวแทน (Proxy) ของสหกรณ์ออมทรัพย์

3. ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมา $S(-1)$ เนื่องจากปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ประเภทฝากประจำ 1 ปี เป็นบัญชีที่กำหนดระยะเวลาไถ่ถอน ดังนั้นปริมาณเงินฝากในอดีตหรือช่วงไตรมาสที่ผ่านมา ได้สะสมเงินฝากอย่างต่อเนื่อง ที่มีผลกระทบต่อกันเมื่อเวลาผ่านไปเวลาหนึ่ง จึงมีความสัมพันธ์กับปริมาณเงิน ฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบันด้วย

4. นโยบายของรัฐบาล (D_t) ในการศึกษาได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) มาเป็นตัวแทน โดยกำหนดให้ D_t เท่ากับ 0 ในไตรมาสที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังไม่มียุทธศาสตร์และเท่ากับ 1 ในไตรมาสที่มีนโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ปี พ.ศ	ไตรมาส	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ (ล้านบาท) (S)	รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนที่ 1988 ปีฐาน (บาท) (X_1)	อัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออมทรัพย์ที่แท้จริง (X_2)	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมา (ล้านบาท) $S(-1)$	นโยบายของรัฐบาลด้านส่งเสริมสหกรณ์ (D_t)
2544	1	1,853.86	12,403	3.76	-	0
	2	1,810.69	11,827	2.13	1,853.86	0
	3	1,801.32	11,859	3.15	1,810.96	0
	4	1,875.32	12,769	3.89	1,801.32	0
2545	1	1,907.90	12,841	3.98	1,875.32	1
	2	1,873.08	12,300	4.22	1,907.90	1
	3	1,870.11	12,427	3.89	1,873.08	1
	4	1,755.01	13,418	2.67	1,870.11	1
2546	1	2,184.85	13,604	2.13	1,755.01	1
	2	2,161.76	12,999	2.13	2,184.85	1
	3	2,139.86	13,138	1.60	2,161.76	1
	4	2,192.86	14,404	1.90	2,139.86	1
2547	1	2,565.51	14,391	1.50	2,192.86	1
	2	2,478.63	13,737	0.76	2,565.51	1
	3	2,443.68	13,841	0.12	2,478.63	1
	4	2,481.02	15,119	0.32	2,443.68	1
2548	1	2,468.06	14,779	-0.62	2,481.02	1
	2	2,486.76	14,261	-0.31	2,468.06	1
	3	2,403.03	14,477	-2.27	2,486.76	1
	4	2,440.43	15,696	-2.50	2,403.03	1

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ไตรมาส	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ ออมทรัพย์ (ล้านบาท) (S)	รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนที่ 1988 ปีฐาน (บาท) (X_1)	อัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออม ทรัพย์ ที่แท้จริง(X_2)	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมา (ล้านบาท) S(-1)	นโยบายของรัฐบาลด้านส่งเสริม สหกรณ์ (D_1)
2549	1	2,645.20	15,599	-2.58	2,440.43	1
	2	2,591.84	14,907	2.12	2,645.20	1
	3	2,562.43	15,063	0.90	2,591.80	1
	4	2,629.04	16,284	1.20	2,562.43	1
2550	1	4,963.57	16,168	2.06	2,629.04	0
	2	4,866.82	15,453	1.56	4,963.57	0
	3	4,850.14	15,723	1.11	4,866.82	0
	4	4,904.47	17,101	-0.40	4,850.14	0
2551	1	4,104.69	17,018	-2.50	4,904.47	0
	2	3,928.33	16,161	-4.92	4,104.69	0
	3	3,886.27	16,230	-4.13	3,928.33	0
	4	4,114.40	16,267	1.15	3,886.27	0

- ที่มา :
1. ปริมาณเงินฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่างปี พ.ศ.2544 - 2551 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยนำปริมาณเงินฝากประจำรายปีมาหาร 4 เพื่อแยกเป็นไตรมาส
 2. รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน (Per capita GDP) ระหว่างปี พ.ศ.2544-2551 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 3. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ระหว่างปี พ.ศ.2544-2551 จากสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการบินไทย, สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช, สหกรณ์ออมทรัพย์กรมส่งเสริมการเกษตร จำกัด
 4. ปริมาณเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมาได้จากการคำนวณ

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สมการการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้โปรแกรม Eview 4 ร่วมกับคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลซึ่งแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์

ส่วนที่ 2 ศึกษาผลกระทบด้านนโยบายการส่งเสริมระบบสหกรณ์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์

ผลการทำข้อมูลมาวิเคราะห์ ปรากฏ ดังนี้

$$\begin{aligned} S &= -3373.058 + 0.348 x_1 + 94.26 x_2 + 0.47s_{(-1)} + 512.78D_1 \\ &\quad (-3.39) \quad (4.48) \quad (2.58) \quad (3.82) \quad (-2.85) \\ R^2 &= 0.902 \\ \text{Adjusted } R^2 &= 0.887 \\ \text{SEE} &= 349.546 \quad \text{D.W. } 2.07 \\ \text{F-test} &= 60.04 \\ \text{Sig F} &= 0.0000 \end{aligned}$$

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บหมายถึง t-statistic ของ $\beta_0, \beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4$, ตามลำดับ

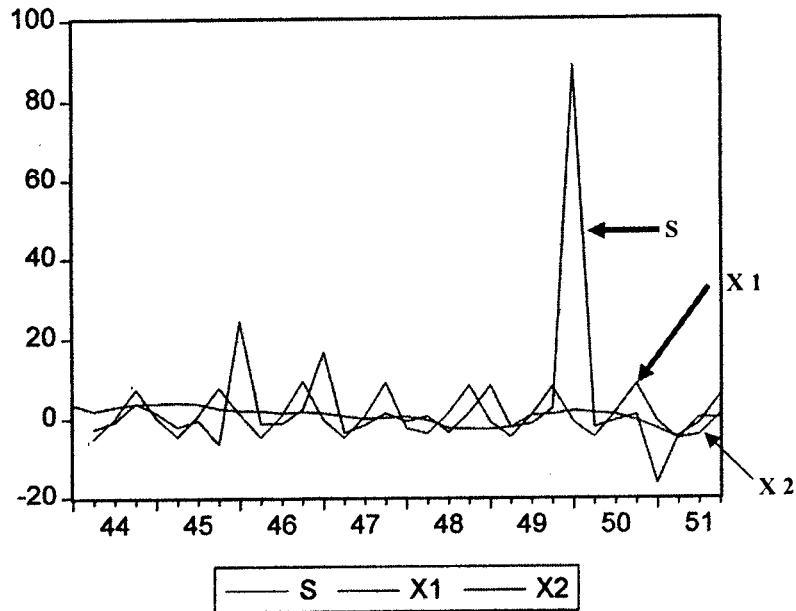
ผลการศึกษาตามแบบจำลองข้างต้น จะเห็นได้ว่า ค่า $R^2 = 0.90$ แสดงว่าสมการ การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นอย่างไรดี กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เกิดจากปัจจัยข้างต้นที่กล่าวมาได้ร้อยละ 90 และเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ เพียงร้อยละ 10 เท่านั้น โดยมีค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 349.546

โดยที่ รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน (x_1) อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ (x_2) ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในไตรมาสที่ผ่านมา (s_1) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากประเภทประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ (S) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กล่าวคือ รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 0.348 หน่วย ในทางตรงกันข้าม ถ้ารายได้ประชากรเฉลี่ยต่อลดลง 1 หน่วย จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง 0.348 หน่วย อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 94 เปอร์เซ็นต์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง 1 เปอร์เซ็นต์จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง 94 เปอร์เซ็นต์ ส่วนปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบันเพิ่มขึ้น 0.47 ล้านบาท ในทางตรงกันข้าม ถ้าปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมาลดลง 1 ล้านบาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง 0.474 ล้านบาท

ส่วนนโยบายส่งเสริมสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ก็พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กล่าวคือ นโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมสหกรณ์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง 512 หน่วย ในทางกลับกัน นโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมสหกรณ์ลดลง 1 หน่วยจะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง 512 หน่วย

ค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.07 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าที่คำนวณได้และค่าที่อยู่ในตาราง พบว่า สามารถสรุปผลได้ ไม่มีปัญหา Auto Correlation ค่า F-statistic มีค่าเท่ากับ 60.04 ซึ่งแสดงในภาคผนวก

กราฟที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง S , X_1 , X_2

ที่มา : จากตาราง การเปลี่ยนแปลง S , X_1 , X_2

จากกราฟข้างบนแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประเภทประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน (Per capita GDP) และดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีทิศทางเดียวกัน เนื่องจากเมื่อสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะนำส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายปกติ ไปออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์มากขึ้น ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่สูงขึ้น ทำให้สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ เกิดแรงจูงใจนำเงินไปฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์มากขึ้น ทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำ ของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้นด้วย เป็นไปตามสมมติฐาน และเป็นไปตามทฤษฎี

บทที่ 6

การอภิปรายผล สรุปและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปรากฏว่า รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน(Per capita GDP) ดอกเบี้ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทฝากประจำ และปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมา เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบในทางบวกต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่นโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545- 2549) เป็นปัจจัยในทิศทางลบต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน(Per capita GDP) มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อรายได้ประชากรในประเทศเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 0.348 หน่วย ส่วนอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทฝากประจำ มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่ออัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทฝากประจำเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มขึ้น 94 หน่วย ส่วนปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ในไตรมาสที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำในปัจจุบัน ในทิศทางเดียวกัน โดยเมื่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำในไตรมาสที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำในปัจจุบันเพิ่มขึ้น 0.47 ล้านบาท เป็นไปตามสมมติฐาน

ส่วนนโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ในทิศทางตรงกันข้าม โดยเมื่อมีนโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์ จะทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ลดลง 512 หน่วย หมายความว่า นโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ไม่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มสูงขึ้น แต่กลับกันจะส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง เนื่องจาก

สหกรณ์ออมทรัพย์มีทั้งหมดจำนวน 1,370 แห่ง แต่เป็นภาคราชการ จำนวน 729 แห่ง ภาครัฐวิสาหกิจ จำนวน 55 แห่ง และภาคเอกชนจำนวน 586 แห่ง เห็นได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ จัดตั้งจากภาคราชการถึง 53 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเกินกึ่งหนึ่งของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีอยู่ทั้งหมด เมื่อรัฐ มีนโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์ แต่องค์กรของรัฐมีจำกัด เมื่อรัฐได้ปฏิรูประบบราชการ แปรรูป รัฐวิสาหกิจ และปรับลดบุคคลากร โดยให้เกษียณอายุราชการก่อนครบกำหนด เนื่องจากจำกัด งบประมาณ จึงทำให้สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นภาครัฐลดลง จึงส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของ สหกรณ์ออมทรัพย์ และในทางกลับกัน จากนโยบายส่งเสริมสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เป็นนโยบายด้านมหภาค ทำให้รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง จึงเกิดสถาบันการเงินชุมชนทั่วประเทศ มีการแข่งขันดอกเบี้ยและเกิดกระจายการออม มากขึ้น โดยเฉพาะการออมในธนาคารพาณิชย์ ซึ่งช่วงใช้นโยบายดังกล่าว ปริมาณเงินในธนาคาร พาณิชย์เพิ่มสูงขึ้นตลอดมา (ตารางภาคผนวก ค.)

สรุป

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำ สหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มสูงขึ้น ประกอบด้วย 1) รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน(Per capita GDP) เนื่องจากปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ คือ เมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ประชาชนมีรายได้เพิ่มก็จะมีการออม ทำให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ด้วย รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประเภทประจำของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน 2) อัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออมทรัพย์ ประเภทฝากประจำ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทฝากประจำ ให้ผลตอบแทนที่สูงมาก ทำให้ สมาชิกพอใจฝากเงินประเภทฝากประจำกับสหกรณ์ออมทรัพย์มากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณเงินฝาก ประเภทประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์เพิ่มสูงขึ้นในทิศทางเดียวกัน 3) ปริมาณเงินฝากประเภท ประจำในไตรมาสที่ผ่านมา มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำในปัจจุบันในทิศทาง เดียวกัน เนื่องจากปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำมีเงื่อนไขระยะเวลากำหนดการเบิกถอนไว้ เมื่อปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำในไตรมาสที่ผ่านมาจำนวนมาก ก็ส่งผลให้ปริมาณเงินฝาก ประเภทฝากประจำในปัจจุบันเพิ่มขึ้นด้วย 4) นโยบายส่งเสริมระบบสหกรณ์ ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝาก ประเภทประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในทิศทางตรงกันข้าม ทั้งนี้ในช่วงใช้นโยบายดังกล่าว

สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ กระจายการออมเงินไปยังธนาคารพาณิชย์ จึงส่งผลให้ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ลดลง

ข้อเสนอแนะ

จากศึกษาพบว่า รัฐบาลได้มุ่งเน้นและสนับสนุนสถาบันการเงินชุมชน เป็นสำคัญมากกว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งปัจจุบันนี้มีสถาบันการเงินชุมชน อยู่ทั่วประเทศจำนวน 78,013 แห่ง ในอนาคตย่อมส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์อย่างแน่นอน เมื่อเงินออมของสมาชิก ซึ่งเป็นทุนสำคัญในการดำเนินธุรกรรมตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ หากปริมาณเงินฝากลดลง ก็จะส่งผลกระทบต่อการค้าดำเนินงานและสมาชิกโดยตรง นอกจากนี้การปรับดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงขึ้นมากกว่าตลาดแล้ว ก็เป็นการเพิ่มต้นทุนของสหกรณ์ความเสี่ยงก็จะสูงขึ้น ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์ต้องกำหนดผลิตภัณฑ์การออมรูปแบบใหม่ ๆ เช่นการออมเอนกประสงค์ และสร้างกลยุทธ์โดยขยายบริการด้านการเงินให้กว้างขึ้น เพื่อเข้าสู่ระบบ One Stop Services เช่นเป็นตัวแทนขายกรมธรรม์ประกันชีวิต ประกันภัย การให้บริการจ่ายค่าสาธารณูปโภคแก่สมาชิก และนำระบบเงินรับฝาก – เบิกถอนเงินสดโดยอัตโนมัติมาใช้เพื่อความสะดวกทำให้สมาชิกได้ประโยชน์จากสหกรณ์มากขึ้น อีกทั้งสหกรณ์ต้องหาพันธมิตรทางการเงิน มีเครือข่ายเชื่อมโยง (Network) ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็ง และสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาในสหกรณ์มากกว่าที่จะเป็นสมาชิกนิยมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ และแม้สมาชิกสหกรณ์จะมีรายได้ประจำ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน เกิดปัญหาเศรษฐกิจถดถอยกับประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ตั้งแต่ปี 2551 และส่งผลกระทบมายังเศรษฐกิจของไทย ทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อ และราคาสินค้าที่ถีบตัวสูงขึ้น ก็จะส่งผลให้สมาชิกส่วนใหญ่ที่มีความสามารถในการออมลดลง ปัญหาดังกล่าวสหกรณ์จึงต้องเสนอข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจแก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น และเลือกใช้จ่ายที่จำเป็น

และในปัจจุบันนี้ นอกจากสหกรณ์ออมทรัพย์ จะต้องแข่งขันกับสถาบันการเงิน เช่นธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทประกันภัย ที่กฎหมายเอื้อประโยชน์ในการทำธุรกรรมทางการเงินมากกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ แต่สหกรณ์ออมทรัพย์จะต้องแข่งขันกับสถาบันการเงินชุมชน ที่เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งนับวันมีจำนวนมากขึ้นครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศแล้ว ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์จึงต้องออกกฎข้อบังคับเพื่อให้บุคคลภายนอก รวมทั้งลูกจ้างชั่วคราวของหน่วยงานที่จัดตั้งสหกรณ์นั้น ได้มีโอกาสเข้ามาเป็นสมาชิกสมทบโดยมีเงื่อนไขไว้ ซึ่งหากรอให้ถูกฎีกาตีความ “คุณสมบัติของสมาชิกสมทบ” ก็อาจจะล่าช้า เพราะจากการที่ศึกษาข้างต้นก็

พบว่า จากนโยบายส่งเสริมสหกรณ์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มีความสัมพันธ์ในทางลบต่อระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งนี้เนื่องจากว่ารัฐบาลปฏิรูประบบราชการ แปรรัฐวิสาหกิจ ลดจำนวนบุคลากรลง จึงทำให้สมาชิกสหกรณ์ในภาคราชการ และรัฐวิสาหกิจ ลดลงด้วย เพราะเมื่อสมาชิกสหกรณ์ลดลง ก็จะทำให้ปริมาณเงินฝากลดลงด้วย

นอกจากนี้ เมื่อพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551 โดยให้ความคุ้มครองสถาบันการเงิน ได้แก่ธนาคารพาณิชย์ไทยและต่างประเทศที่ตั้งในประเทศไทย บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ธนาคารเฉพาะกิจ ซึ่งมีสาระสำคัญคือให้ความคุ้มครองเงินฝากเพียงจำนวน 1 ล้านบาท ต่อหนึ่งธนาคาร หรือสถาบันการเงินภายในระยะเวลา 5 ปี คือวันที่ 11 สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป โดยพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝากฉบับดังกล่าว จะคุ้มครองเงินฝากสูงสุดไม่เกิน 1 ล้านบาท ดังนั้นเมื่อสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ใช่สถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551 ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยทำให้สมาชิกสหกรณ์เคลื่อนย้ายเงินฝากจากสหกรณ์ออมทรัพย์ไปสู่สถาบันการเงินที่มีการคุ้มครองเงินฝาก ขณะเดียวกันเมื่อพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก จำกัดความคุ้มครองเงินฝากสูงสุดไม่เกิน 1 ล้านบาท ธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงิน ที่มีระดับความเชื่อถือในระดับรองลงมา อาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากที่สูงขึ้น เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายเงินฝากด้วย จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่สหกรณ์ออมทรัพย์ควรศึกษาและผลักดันให้มีการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้น เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ผู้ฝากเงินในสหกรณ์ออมทรัพย์ และควรผลักดันให้สหกรณ์ออมทรัพย์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกระทรวงการคลัง เนื่องจากว่าเป็นหน่วยงานที่มีความชำนาญในด้านการบริหารด้านการเงิน โดยอาจจะอยู่ในรูปแบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้อยู่ในกรอบของกฎระเบียบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

จากการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่เป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544 – 2551 โดยนำข้อมูลของแต่ละปี หาค่าด้วย 4 เพื่อแบ่งเป็นไตรมาส นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเฉพาะปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำเท่านั้น โดยมีได้นำเงินฝากประเภทออมทรัพย์ และออมทรัพย์พิเศษของสหกรณ์ออมทรัพย์ มาศึกษาด้วย ผลการศึกษาจึงคลาดเคลื่อนได้

ดังนั้นในการศึกษาทางด้านผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในครั้งต่อไป ควรใช้ข้อมูลที่เป็นจริง เช่น ปริมาณเงินฝากประเภทฝากประจำ ประเภทออมทรัพย์ และออมทรัพย์พิเศษ จะต้องเป็นรายไตรมาส หรือรายปี และควรศึกษาปริมาณเงินฝากทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยเปรียบเทียบกันว่า ระหว่างเงินฝากประเภทฝากประจำ ประเภทออมทรัพย์ และประเภทออมทรัพย์พิเศษ สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีความพอใจออมเงินประเภทใดมากที่สุด เพื่อปรับปรุงในส่วนที่สมาชิกมีความพอใจน้อยที่สุด และรักษามาตรฐานที่สมาชิกมีความพอใจมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อความเข้มแข็งและความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์

บรรณานุกรม

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2544-2549) สำนักงานคณะกรรมการ
การพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แหล่งที่มา www.nesdb.go.th
- พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 , วัตถุประสงค์สหกรณ์ออมทรัพย์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
แหล่งที่มา www.cpd.go.th
- พระราชบัญญัติ สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทย แหล่งที่มา
www.bot.or.th
- พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 แหล่งที่มา
www.villagefund.or.th
- กาญจณี กังวานพรศิริ ทฤษฎีอุปสงค์การถือสินทรัพย์ เศรษฐศาสตร์การเงิน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กรุงเทพมหานคร 2546
- ชมพูนุช โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์ ทฤษฎีอุปสงค์ของเงิน เศรษฐศาสตร์การเงิน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กรุงเทพมหานคร 2546
- เบญจพล ศักรภพณ์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิก ในสหกรณ์การเกษตร
สันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2526
- พิระวุฒิ สุพัฒน์วัชรานนท์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากของธนาคาร
พาณิชย์ไทย วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกริก
กรุงเทพมหานคร 2539
- สัญญา คงศรีนวล ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรุงเทพมหานคร 2550
- สมทรง จิรพัฒน์กุล การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากของธนาคาร
พาณิชย์ในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ปรัชญิมหาบัณฑิต (ภาควิชาการธนาคารและ
การเงิน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 2529
- มานพ ศรีกุลวงศ์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินในประเทศไทย วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2535

- ทิพย์วารี สุปรียศิลป์ **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในตลาดเงิน** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 2550
- ไพศักร์ แก้วกำเนิดพงษ์ **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากธนาคารออมสิน** การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2541
- ไทรรัตน์ คำฟง **ปัจจัยกำหนดการออมระยะยาว.กรณีศึกษาตลาดออมทรัพย์ทวีสิน** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 2550
- อุสาห์ เข้มสุวรรณ **ปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย พ.ศ. 2527-2541** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2544
- วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2550
- อัญชลี จันทร์ดี **การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในประเทศไทย** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2529
- สมหวัง เครือแก้ว **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีหฤทัยลุดจจำกัด** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 2544
- สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ **อัตราเงินเฟ้อ 2544—2551**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน 2544—2551**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ **โครงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเงินระดับจุลภาค** แหล่งที่มา www.nesdb.go.th
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ **ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ 2544—2551**, วารสารทางการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ ประจำปี 2551
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ **จำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ 2544—2551**
- สหกรณ์ออมทรัพย์บริษัทการบินไทย จำกัด กรุงเทพมหานคร **อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำ 2544—2551**
- สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำกัด กรุงเทพมหานคร **อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำ 2544—2551**

สหกรณ์ออมทรัพย์กรมส่งเสริมการเกษตร จำกัด กรุงเทพมหานคร อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภท
ฝากประจำ 2544—2551

ธนาคารแห่งประเทศไทย ปริมาณเงินความหมายแคบ(M1) ปริมาณเงินความหมายกว้าง(M2)

www.bot.or.th

Mckinnon,R.I.Money and Capital in Economic Development.Washington D.C. The Brooking

Institution, 1973. อ้างถึงทิพย์วารี สุปรีย์ศิลป์.ปัจจัยที่มีผลต่อการออมในตลาดเงิน

วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

2550

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมูลที่ใช้ศึกษา ระหว่างปี 2544 – 2551

ปี	ไตรมาส	ปริมาณเงินฝากประจำ สหกรณ์ออมทรัพย์ (ล้านบาท)	Per capita GDP at 1988 Price	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออมทรัพย์ (เฉลี่ย)
2544	1	25,311.28	12,403	5.06
	2	25,311.28	11,827	4.73
	3	25,311.28	11,859	4.75
	4	25,311.28	12,769	4.89
2545	1	25,141.63	12,841	4.58
	2	25,141.63	12,300	4.42
	3	25,141.63	12,427	4.19
	4	25,141.63	13,418	4.08
2546	1	27,555.41	13,604	4.03
	2	27,555.41	12,999	3.83
	3	27,555.41	13,138	3.50
	4	27,555.41	14,404	3.50
2547	1	30,875.26	14,391	3.50
	2	30,875.26	13,737	3.46
	3	30,875.26	13,841	3.42
	4	30,875.26	15,119	3.42
2548	1	33,859.12	14,779	3.42
	2	33,859.12	14,261	3.39
	3	33,859.12	14,477	3.33
	4	33,859.12	15,696	3.50
2549	1	38,493.96	15,599	3.12
	2	38,493.96	14,907	3.88
	3	38,493.96	15,063	4.50
	4	38,493.96	16,284	4.50

ข้อมูลที่ใช้ศึกษา ระหว่างปี 2544 – 2551 (ต่อ)

ปี	ไตรมาส	ปริมาณเงินฝากประจำ สหกรณ์ออมทรัพย์ (ล้านบาท)	Per capita GDP at 1988 Price	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออมทรัพย์ (เฉลี่ย)
2550	1	49,967.21	16,168	4.46
	2	49,967.21	15,453	3.46
	3	49,967.21	15,723	2.71
	4	49,967.21	17,101	2.50
2551	1	63,304.40	17,018	2.50
	2	63,304.40	16,161	2.58
	3	63,304.40	16,230	3.17
	4	63,304.40	16,267	3.25

- ที่มา : 1. ปริมาณเงินฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544- 2551
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- : 2. รายได้ประชากรเฉลี่ยต่อคน (Per capita GDP) ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544 - 2551
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- : 3. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสหกรณ์ออมทรัพย์ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544 – 2551
สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการบินไทย สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช สหกรณ์ออมทรัพย์กรมส่งเสริมการเกษตร

อัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออมทรัพย์ ประเภทเงินฝากประจำ 1 ปี ระหว่างปี 2544-2551

ปี	ไตรมาส	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออมทรัพย์ พนักงานบริษัทการ บินไทย	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออม ทรัพย์กรมส่งเสริม การเกษตร	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	อัตรา ดอกเบี้ย เฉลี่ย
2544	1	5.00	6.50	3.67	5.06
	2	5.00	6.00	3.42	4.73
	3	5.00	6.00	3.25	4.74
	4	5.67	6.00	3.00	4.89
2545	1	4.75	6.00	3.00	4.58
	2	4.25	6.00	3.00	4.42
	3	3.75	5.83	3.00	4.19
	4	3.75	5.50	3.00	4.08
2546	1	3.75	5.50	2.83	4.03
	2	3.25	5.50	2.75	3.83
	3	3.25	5.25	2.08	3.50
	4	3.25	5.25	2.00	3.50
2547	1	3.25	5.25	2.00	3.50
	2	3.25	5.17	2.00	3.46
	3	3.25	5.00	2.00	3.42
	4	3.25	5.00	2.00	3.42
2548	1	3.25	5.00	2.00	3.42
	2	3.25	4.92	2.00	3.39
	3	3.25	4.75	2.00	3.33
	4	3.25	4.75	2.50	3.50
2549	1	3.50	4.75	3.12	3.79
	2	5.12	5.25	3.88	4.75
	3	5.35	5.75	4.50	5.20
	4	5.35	5.75	4.50	5.20

อัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ออมทรัพย์ ประเภทเงินฝากประจำ 1 ปี ระหว่างปี 2544-2551 (ต่อ)

ปี	ไตรมาส	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออมทรัพย์ พนักงานบริษัทการ บินไทย	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออม ทรัพย์กรมส่งเสริม การเกษตร	อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช	อัตรา ดอกเบี้ย เฉลี่ย
2550	1	5.29	5.75	4.46	5.17
	2	4.75	5.58	3.46	4.60
	3	4.33	4.92	2.71	3.99
	4	4.25	4.75	2.50	3.83
2551	1	4.25	4.75	2.50	3.83
	2	4.25	4.75	2.58	3.86
	3	4.42	4.75	3.17	4.11
	4	4.50	4.75	3.25	4.17

- ที่มา: 1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด
ระหว่างปี พ.ศ. 2544 -2551
- : 2. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี สหกรณ์ออมทรัพย์กรมส่งเสริมการเกษตร จำกัด
ระหว่างปี พ.ศ. 2544 -2551
- : 3. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จำกัด ระหว่างปี พ.ศ.2544 -2551

จีดีพี. อัตราเงินเฟ้อ. ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2551

ปี	ไตรมาส	Per capita GDP Current Market Price	Per capita GDP at 1988 Price	GDP Deflater	อัตราเงินเฟ้อ
2544	1	20,494	12,403	165.23	1.3
	2	20,008	11,827	169.17	2.6
	3	20,166	11,859	170.05	1.6
	4	20,934	12,769	163.34	1
2545	1	21,417	12,841	166.79	.6
	2	20,896	12,300	169.89	.2
	3	21,146	12,427	170.16	.3
	4	22,392	13,418	181.32	1.4
2546	1	23,053	13,604	169.46	1.9
	2	22,264	12,999	171.27	1.7
	3	22,737	13,138	173.06	1.9
	4	24,329	14,404	168.84	1.6
2547	1	24,594	14,391	170.90	2
	2	24,299	13,737	176.89	2.7
	3	24,834	13,841	179.42	3.3
	4	26,718	15,119	176.72	3.1
2548	1	26,418	14,779	183.58	2.8
	2	25,989	14,261	182.24	3.7
	3	27,303	14,477	188.59	5.6
	4	29,148	15,696	185.70	6
2549	1	29,701	15,599	190.40	5.7
	2	28,968	14,907	194.32	6
	3	29,607	15,063	196.55	3.6
	4	31,195	16,284	191.57	3.3

จีดีพี. อัตราเงินเฟ้อ. ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2551 (ต่อ)

ปี	ไตรมาส	Per capita GDP Current Market Price	Per capita GDP at 1988 Price	GDP Deflater	อัตราเงินเฟ้อ
2550	1	31,802	16,168	196.70	2.4
	2	31,000	15,453	200.61	1.9
	3	31,651	15,723	201.30	1.6
	4	34,043	17,101	199.07	2.9
2551	1	34,610	17,018	203.37	5
	2	34,342	16,161	212.50	7.5
	3	34,863	16,230	214.80	7.3
	4	33,005	16,267	202.89	2.1

- ที่มา : 1. (GDP Deflater โดยหาค่ามาจากการนำ Per capita GDP Current Market Price ทหารด้วย Per capita GDP at 1988 Price และคูณด้วย 100) Per capita GDP Current Market Price และ Per capita GDP at 1988 Price สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่าง ปี พ.ศ.2544 – 2551
- : 2. อัตราเงินเฟ้อ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544 – 2551

ภาคผนวก ข

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา (การประมวลผล)

obs	S	X1	X2	S(-1)	D1
2544Q1	1853.860	12403.00	3.760000	NA	0.000000
2544Q2	1810.960	11827.00	2.130000	1853.860	0.000000
2544Q3	1801.320	11859.00	3.150000	1810.960	0.000000
2544Q4	1875.320	12769.00	3.890000	1801.320	0.000000
2545Q1	1907.900	12841.00	3.980000	1875.320	1.000000
2545Q2	1873.080	12300.00	4.220000	1907.900	1.000000
2545Q3	1870.110	12427.00	3.890000	1873.080	1.000000
2545Q4	1755.010	13418.00	2.680000	1870.110	1.000000
2546Q1	2184.850	13604.00	2.130000	1755.010	1.000000
2546Q2	2161.760	12999.00	2.130000	2184.850	1.000000
2546Q3	2139.860	13138.00	1.600000	2161.760	1.000000
2546Q4	2192.860	14404.00	1.900000	2139.860	1.000000
2547Q1	2565.510	14391.00	1.500000	2192.860	1.000000
2547Q2	2478.630	13737.00	0.760000	2565.510	1.000000
2547Q3	2443.680	13841.00	0.120000	2478.630	1.000000
2547Q4	2481.020	15119.00	0.320000	2443.680	1.000000
2548Q1	2468.060	14779.00	0.620000	2481.020	1.000000
2548Q2	2486.760	14261.00	-0.310000	2468.060	1.000000
2548Q3	2403.030	14477.00	-2.270000	2486.760	1.000000
2548Q4	2440.430	15696.00	-2.500000	2403.030	1.000000
2549Q1	2645.200	15599.00	-2.580000	2440.430	1.000000
2549Q2	2591.840	14907.00	-2.120000	2645.200	1.000000
2549Q3	2562.430	15063.00	0.900000	2591.840	1.000000
2549Q4	2629.040	16284.00	1.200000	2562.430	1.000000
2550Q1	4963.570	16168.00	2.060000	2629.040	0.000000
2550Q2	4866.820	15453.00	1.560000	4963.570	0.000000
2550Q3	4850.140	15723.00	1.110000	4866.820	0.000000
2550Q4	4904.470	17101.00	-0.400000	4850.140	0.000000
2551Q1	4104.690	17018.00	-2.500000	4904.470	0.000000
2551Q2	3928.330	16161.00	-4.920000	4104.690	0.000000
2551Q3	3886.270	16230.00	-4.130000	3928.330	0.000000
2551Q4	4114.400	16267.00	1.150000	3886.270	0.000000

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม Eview

Dependent Variable: S				
Method: Least Squares				
Date: 11/09/09 Time: 12:20				
Sample(adjusted): 2544Q2 2551Q4				
Included observations: 31 after adjusting endpoints				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-3273.058	965.3957	-3.390380	0.0022
X1	0.348339	0.077739	4.480875	0.0001
X2	94.26693	36.51716	2.581442	0.0158
S(-1)	0.474570	0.124028	3.826325	0.0007
D1	-512.7922	179.7766	-2.852385	0.0084
R-squared	0.902327	Mean dependent var	2818.947	
Adjusted R-squared	0.887300	S.D. dependent var	1041.219	
S.E. of regression	349.5460	Akaike info criterion	14.69784	
Sum squared resid	3176742.	Schwarz criterion	14.92913	
Log likelihood	-222.8165	F-statistic	60.04825	
Durbin-Watson stat	2.079471	Prob(F-statistic)	0.000000	

Estimation Command:

```
=====
LS S C X1 X2 S(-1) D1
```

Estimation Equation:

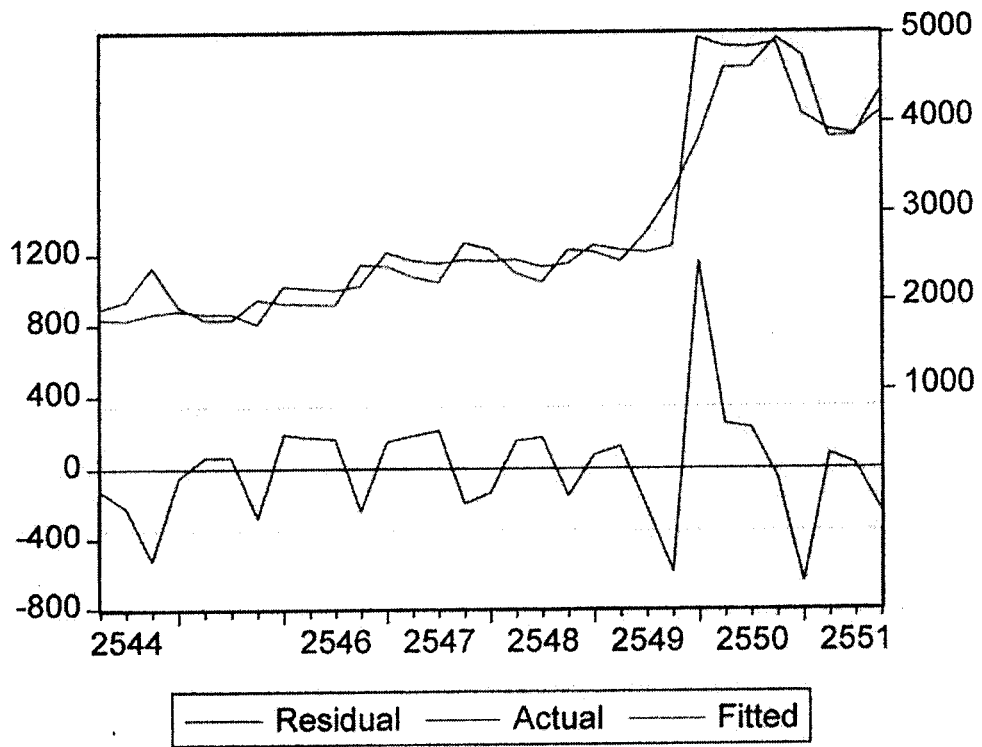
```
=====
S = C(1) + C(2)*X1 + C(3)*X2 + C(4)*S(-1) + C(5)*D1
```

Substituted Coefficients:

```
=====
S = -3273.058347 + 0.3483394345*X1 + 94.2669329*X2 + 0.4745698538*S(-1) - 512.7921506*D1
```

ที่มา : จากการคำนวณ

เปรียบเทียบค่าที่คำนวณได้กับค่าที่เป็นจริง

ที่มา : จากการคำนวณ

การทดสอบ Auto correlation

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test:				
F-statistic	0.603660	Probability	0.554900	
Obs*R-squared	1.484765	Probability	0.475979	
Test Equation: Dependent Variable: RESID Method: Least Squares Date: 11/09/09 Time: 12:27 Presample missing value lagged residuals set to zero.				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-187.2140	1019.561	-0.183622	0.8559
X1	-0.001751	0.086488	-0.020246	0.9840
X2	9.247742	38.07537	0.242880	0.8102
S(-1)	0.059942	0.162726	0.368364	0.7158
D1	68.32219	207.9700	0.328519	0.7454
RESID(-1)	-0.127284	0.260353	-0.488890	0.6294
RESID(-2)	-0.223953	0.213429	-1.049306	0.3045
R-squared	0.047896	Mean dependent var	6.04E-13	
Adjusted R-squared	-0.190130	S.D. dependent var	325.4096	
S.E. of regression	354.9994	Akaike info criterion	14.77779	
Sum squared resid	3024590.	Schwarz criterion	15.10159	
Log likelihood	-222.0557	F-statistic	0.201220	
Durbin-Watson stat	2.063370	Prob(F-statistic)	0.973116	

ที่มา : จากการคำนวณ

การทดสอบ Specification Error

Ramsey RESET Test:				
F-statistic	1.327683	Probability	0.283870	
Log likelihood ratio	3.253037	Probability	0.196613	
Test Equation: Dependent Variable: S Method: Least Squares Date: 11/09/09 Time: 12:21 Sample: 2544Q2 2551Q4 Included observations: 31				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	19312.45	14882.66	1.297648	0.2067
X1	-1.507997	1.204796	-1.251662	0.2228
X2	-416.0025	342.7895	-1.213580	0.2367
S(-1)	-2.076251	1.729566	-1.200446	0.2417
D1	2339.086	1866.149	1.253429	0.2221
FITTED^2	0.001722	0.001088	1.582405	0.1266
FITTED^3	-1.74E-07	1.08E-07	-1.618841	0.1185
R-squared	0.912057	Mean dependent var	2818.947	
Adjusted R-squared	0.890071	S.D. dependent var	1041.219	
S.E. of regression	345.2221	Akaike info criterion	14.72193	
Sum squared resid	2860280.	Schwarz criterion	15.04574	
Log likelihood	-221.1900	F-statistic	41.48379	
Durbin-Watson stat	2.003022	Prob(F-statistic)	0.000000	

ที่มา : จากการคำนวณ

อัตราการเปลี่ยนแปลง S, X₁ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
สหกรณ์ออมทรัพย์มีหน่วยเป็นเปอร์เซ็นต์

S	X1	X2
NA	NA	3.76
-2.31409	-4.64404	2.13
-0.53231	0.270567	3.15
4.108099	7.673497	3.89
1.737304	0.563866	3.98
-1.82504	-4.21307	4.22
-0.15856	1.03252	3.89
-6.15472	7.974571	2.68
24.49217	1.386198	2.13
-1.05682	-4.44722	2.13
-1.01306	1.069313	1.6
2.476798	9.63617	1.9
16.99379	-0.09025	1.5
-3.38646	-4.54451	0.76
-1.41005	0.757079	0.12
1.528023	9.233437	0.32
-0.52237	-2.24883	0.62
0.75768	-3.50497	-0.31
-3.36703	1.51462	-2.27
1.556368	8.420253	-2.5
8.390734	-0.61799	-2.58
-2.01724	-4.43618	-2.12
-1.13472	1.046488	0.9
2.599486	8.105955	1.2
88.79781	-0.71236	2.06
-1.9492	-4.42232	1.56
-0.34273	1.747234	1.11
1.120174	8.764231	-0.4
-16.3072	-0.48535	-2.5
-4.29655	-5.03584	-4.92
-1.07068	0.426954	-4.13
5.870153	0.227973	1.15

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลที่ได้จากการคำนวณ

```

REGRESSION
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI BCOV R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT S
/METHOD=ENTER X1 X2 X3 D
/RESIDUALS DURBIN.

```

Regression

[DataSet0]

Variables Entered/Removed^a

Mode	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	D, X2, X1, X3		Enter

- a. All requested variables entered.
b. Dependent Variable: S

Model Summary^a

Mode	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics			
					R Square Change	F Change	df1	df2
1	.950 ^a	.902	.887	349.54596	.902	60.048	4	26

- a. Predictors: (Constant), D, X2, X1, X3
b. Dependent Variable: S

Model Summary^a

Mode	Change Statistics	Durbin-Watson
	Sig. F Change	
1	.000	2.079

- a. Predictors: (Constant), D, X2, X1, X3
b. Dependent Variable: S

การทดสอบค่า Multicolor linearity

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2.935E7	4	7336837.398	60.048	.000 ^a
	Residual	3176741.836	26	122182.378		
	Total	3.252E7	30			

a. Predictors: (Constant), D, X2, X1, X3

b. Dependent Variable: S

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	-3273.058	965.396		-3.390	.002	-5257.458	-1288.659
	X1	.348	.078	.511	4.481	.000	.189	.508
	X2	94.267	36.517	.216	2.581	.016	19.205	169.329
	X3	.475	.124	.468	3.826	.001	.220	.730
	D	-512.792	179.777	-.240	-2.852	.008	-882.328	-143.256

a. Dependent Variable: S

Coefficients^a

Model		Collinearity Statistics	
		Tolerance	VIF
1	(Constant)		
	X1	.288	3.488
	X2	.535	1.870
	X3	.251	3.980
	D	.533	1.877

a. Dependent Variable: S

Coefficient Correlations^a

Model		D	X2	X1	X3	
1	Correlations	D	1.000	.125	-.226	.634
		X2	.125	1.000	.481	.054
		X1	-.226	.481	1.000	-.644
		X3	.634	.054	-.644	1.000
	Covariances	D	3.232E4	823.592	-3.152	14.132
		X2	823.592	1.334E3	1.365	.244
		X1	-3.152	1.365	.006	-.006
		X3	14.132	.244	-.006	.015

a. Dependent Variable: S

การทดสอบค่า Multicolor linearity (ต่อ)

Collinearity Diagnostics

Mode	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions				
				(Constant)	X1	X2	X3	D
1	1	3.639	1.000	.00	.00	.00	.00	.01
	2	.970	1.937	.00	.00	.46	.00	.00
	3	.368	3.144	.00	.00	.08	.02	.37
	4	.021	13.030	.06	.02	.17	.69	.60
	5	.002	44.853	.94	.98	.29	.30	.01

a. Dependent Variable: S

Residuals Statistics

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	1.7986E3	4.9479E3	2.8189E3	989.06268	31
Residual	-6.4213E2	1.16282E3	.00000	325.40958	31
Std. Predicted Value	-1.032	2.153	.000	1.000	31
Std. Residual	-1.837	3.327	.000	.931	31

a. Dependent Variable: S

ภาคผนวก ค

ปริมาณเงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์

ปี	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
ปริมาณเงิน M1 (พันส่วน)	567.8	656.3	750.2	829.9	890.2	911.5	1,000.0	1,041.2
(% การเปลี่ยนแปลง)	11.5	15.6	14.3	10.6	7.3	2.4	9.7	4.0
ปริมาณ M2 (พันล้าน)	6,404.1	6,488.1	7,062.3	7,471.4	7,926.9	8,573.4	9,109.0	9,948.7
(% การเปลี่ยนแปลง)	5.7	1.3	6.2	5.8	6.1	8.2	6.3	9.2

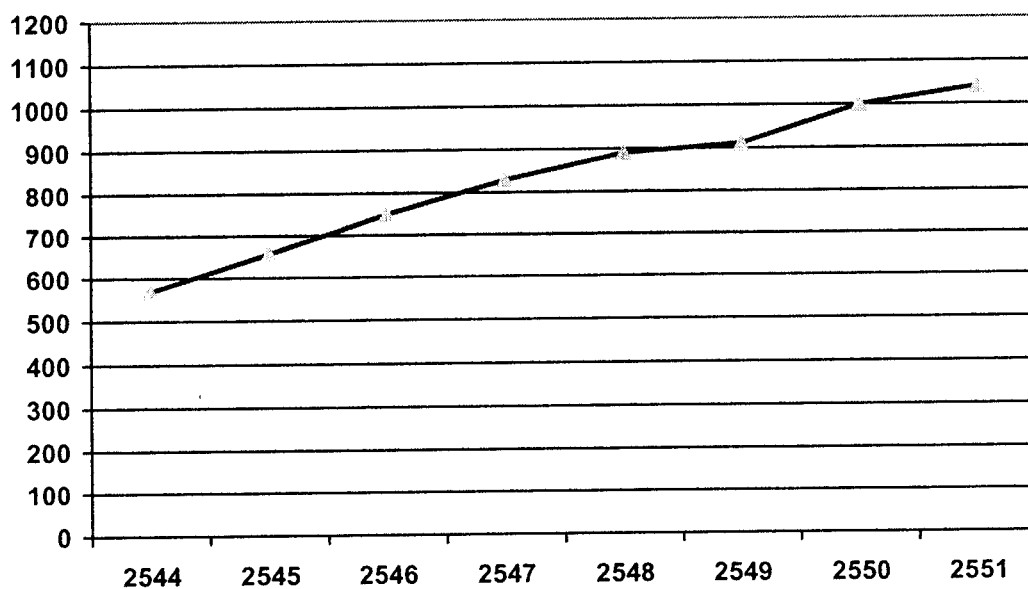
คำจำกัดความ : ปริมาณเงินความหมายแคบ (M1).

: ปริมาณเงินความหมายกว้าง (M2).

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

แสดงปริมาณเงินความหมายแคบ (M1) ในธนาคารพาณิชย์

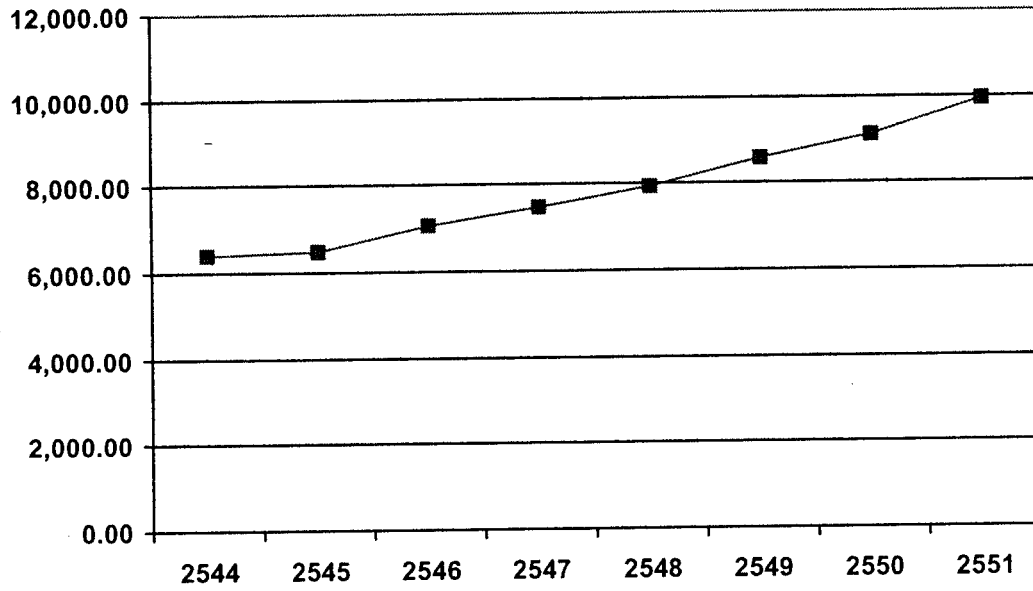
หน่วยพันล้านบาท

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

แสดงปริมาณเงินความหมายกว้าง (M2) ในธนาคารพาณิชย์

หน่วยพันล้านบาท

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ง

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549)

ความนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) เป็นแผนอัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันของสังคมไทยใน 20 ปีข้างหน้าโดยนำความคิดของทุกภาคส่วนในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอนุภาคและระดับชาติ มาสังเคราะห์เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบให้เกิดเป็น “วิสัยทัศน์ร่วม” ที่สังคมไทยยอมรับร่วมกัน โดยคำนึงถึงภาพรวมการพัฒนาที่ผ่านมาสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อนำไปสู่สังคมไทยที่พึงประสงค์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศใน
ระยะปานกลาง ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ
ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้
ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล ทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ยังการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับอันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่
มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง

จากการประเมินผลการพัฒนาในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการ
พัฒนาที่ขาดสมดุล โดยประสบความสำเร็จเฉพาะในเชิงปริมาณแต่ขาดความสมดุลด้านคุณภาพ
“จุดอ่อน” ของการพัฒนาที่สำคัญ คือ ระบบบริหารทางเศรษฐกิจ การเมือง และราชการยังเป็นการ
รวมศูนย์อำนาจและขาดประสิทธิภาพ ระบบกฎหมายล่าสมัยนำไปสู่ปัญหาเรื้อรังของประเทศ คือ
การทุจริตประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นทั้งในภาคราชการและในภาคธุรกิจ เอกชน ขณะเดียวกันคุณภาพ
การศึกษาของคนไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ไม่สามารถปรับตัวรู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งฐาน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอ่อนแอ ไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งความสามารถ
ในการบริหารจัดการธุรกิจยังด้อยประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย
ลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ความยากจนและความเสื่อมโทรม
ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่รุนแรงขึ้น ได้สร้างความขัดแย้งในสังคมมากขึ้น
นอกจากนี้ความอ่อนแอของสังคมไทยที่ตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยม ได้ก่อให้เกิดปัญหาทางศีลธรรม
และปัญหาสังคมมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดทุนทางสังคมและทางเศรษฐกิจหลาย
ประการ ซึ่งเป็น “จุดแข็ง” ของประเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา กล่าวคือ
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้วางพื้นฐานให้เกิดการปฏิรูปที่สำคัญทั้งทางสังคม การเมือง การบริหาร
ภาครัฐ และการกระจายอำนาจ ขณะที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและพลังท้องถิ่นชุมชน
มีความเข้มแข็งมากขึ้น สื่อต่างๆ มีเสรีภาพมากขึ้น เอื้อต่อการเติบโตของประชาธิปไตย การป้องกัน
การทุจริตประพฤติมิชอบและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทยทั้งจุดแข็งของฐานการผลิต
การเกษตรที่หลากหลาย มีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก พร้อมทั้งมีธุรกิจบริการที่มีความ
เชี่ยวชาญ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมีวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่น
รวมทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมเป็นปึกแผ่นและมีสถาบันหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ซึ่งจะช่วยเป็น
ภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการลดความเสี่ยงจากกระแสโลกาภิวัตน์

ขณะเดียวกันกระแสการเปลี่ยนแปลงหลักของโลกเป็นทั้ง “โอกาสและภัยคุกคาม” ต่อ
การพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมาก

ขึ้น มีการปรับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลกที่นำไปสู่กติกาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศใหม่และแนวโน้มการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคทั้งระดับทวีปและพหุภาคีที่มีอิทธิพลเพิ่มขึ้น รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีเทคโนโลยีและการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาทำให้ต้องเร่งเตรียมพร้อมทั้งการสร้างระบบกลไก และพัฒนาคนให้สามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันได้รวดเร็วเพื่อคงสถานการแข่งขันของประเทศและก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเท่าทันโลกได้ต่อไป อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความเปราะบางและมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวต่อเนื่องและคาดว่าจะฟื้นตัวให้ช้ากว่าที่ประมาณการไว้เดิม จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยซึ่งต้องปรับตัวให้ทัน ทั้งการเริ่มปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานรากถึงระดับมหภาค และการปรับนโยบายเศรษฐกิจของประเทศที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ภายใต้สถานการณ์และแนวโน้มในอนาคตที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศดังกล่าว แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงเป็นแผนที่ดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของประเทศที่จำเป็นต้องเร่งรัดการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น และมุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤต พร้อมทั้งวางรากฐานการพัฒนาประบบเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน จะต้องให้ความสำคัญลำดับสูงกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างภาวะผู้นำร่วมกันในทุกระดับ ในอันที่จะสร้างพลังร่วมกันให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคม ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการประเทศใหม่ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก

วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปี มีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วมให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด ทัศนคติและกระบวนการทำงาน โดยยึด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพ และก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน

เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน 3 ด้าน คือ

สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้ คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีเมืองและชุมชนน่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใสเป็นประชาธิปไตย ตรวจสอบได้ และมีความเป็นธรรมในสังคมไทย

สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์ สังคมไทยที่พึ่งพาเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติ และท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ

ในการพัฒนาประเทศจะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทาง ให้การพัฒนาขยายทางสายกลาง อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดีและความพอประมาณอย่างมีเหตุผล นำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถพึ่งพาตนเองมีภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก คนไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาและรู้จักเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นคนดี มีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าทางสังคมไทยที่มีความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันอันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล มีคุณธรรมและยั่งยืน

เพื่อก้าวสู่วิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวาง “บทบาทการพัฒนาประเทศ” ในอนาคตอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางรากฐานการพัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ ขณะเดียวกันมีการใช้ศักยภาพด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยที่ประนีประนอมเปิดกว้างในการพัฒนาเป็นแกนประสานการเจรจาเสริมสร้างสันติภาพในภูมิภาค และใช้ศักยภาพด้านการผลิตและบริการเพื่อเตรียมพัฒนาประเทศสู่ความเป็นฐานเศรษฐกิจ

โดยเฉพาะด้านการเกษตร การแปรรูปการเกษตรและอาหาร การเป็นฐานการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิทยาการที่เข้มแข็งควบคู่ไปกับการพัฒนาเป็นประตูเศรษฐกิจ เชื่อมโยงกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคด้านการขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ รวมทั้ง การสื่อสารโทรคมนาคมของภูมิภาค โดยอาศัยศักยภาพที่ได้เปรียบของพื้นที่เศรษฐกิจและโครงข่าย บริการพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นแล้ว เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศให้ก้าวตามโลกอย่างรู้เท่าทัน

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของวิสัยทัศน์ร่วม ภายใต้ “ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” และสังคมไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545- 2549) จึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศ ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกัน

สร้างความเข้มแข็งของภาคการเงิน ความมั่นคงและเสถียรภาพของฐานะการคลัง ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อให้เศรษฐกิจเพื่อให้เศรษฐกิจระดับฐานรากมีความเข้มแข็งและ สามารถพึ่งตนเองตลอดจนเพิ่มสมรรถนะของระบบเศรษฐกิจโดยรวมให้สามารถแข่งขันได้และ ก้าวทันเศรษฐกิจ

2. เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่าง รู้เท่าทันโลก

โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบ คุ้มครองความมั่นคงทางสังคม รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชน ให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน มีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสังคมไทย

3. เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกระดับ

เป็นพื้นฐานให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เน้นการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารจัดการที่ดีของภาค ธุรกิจเอกชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา การสร้างระบบการเมืองที่ รับผิดชอบต่อสังคมและลดการทุจริตประพฤติมิชอบ

4. เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง

ให้ได้รับโอกาสในการศึกษาและบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับกลไกภาครัฐให้เอื้อต่อการแก้ปัญหา

เป้าหมาย

1. เป้าหมายคุณภาพทางเศรษฐกิจ

สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจมหภาคให้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวอย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ โดยมีเป้าหมายให้เศรษฐกิจขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 4-51 ต่อปี สามารถเพิ่มการจ้างงานใหม่ในประเทศได้ไม่ต่ำกว่า 230,000 คนต่อปี มีอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี รักษาการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดให้คงอยู่เฉลี่ยประมาณร้อยละ 1-2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและรักษาทุนสำรองเงินตราต่างประเทศให้มีเสถียรภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุน รวมทั้งปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสมรรถนะภาคการผลิตให้แข่งขันได้ โดยให้การส่งออกขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี ให้ผลผลิตภาพการผลิตรวมในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.5 ต่อปี ผลผลิตภาพการผลิตรวมในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี และผลผลิตภาพของแรงงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7-8 ต่อปี และให้คนไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

2. เป้าหมายการยกระดับคุณภาพชีวิต

ให้ประเทศไทยมีโครงสร้างประชากรที่สมดุล และขนาดครอบครัวที่เหมาะสม โดยรักษาแนวโน้มภาวะเจริญพันธุ์ของประชากรให้อยู่ในระดับทดแทนอย่างต่อเนื่อง คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมให้ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปมีการศึกษาโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 9 ปี ในปี 2549 ยกระดับการศึกษาของแรงงานไทยให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ในปี 2549 ขยายการประกันสุขภาพให้ครอบคลุมประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และให้มีระบบการคุ้มครองทางสังคมที่สร้างหลักประกันแก่คนไทยทุกช่วงวัย ตลอดจนเพิ่มความเข้มแข็งและประชาสังคมและใช้กระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนนำอยู่ รวมทั้งปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ

3. ประสิทธิภาพบริหารจัดการที่ดี

สร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ มีขนาดและโครงสร้างที่เหมาะสม ท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถจัดเก็บรายได้สูงขึ้นและมีระบบสนับสนุนการกระจายอำนาจให้โดยมีระบบตรวจสอบด้วยการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามทุจริตประพฤติดุชอบเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

4. เป้าหมายการลดความยากจน

ให้มีการดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจที่เอื้ออาทรต่อคนจน พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างศักยภาพให้คนจนเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกัน สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อลดสัดส่วนคนยากจนของประเทศให้อยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ 12 ของประชากรในปี 2549

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ภายใต้วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สนับสนุนและเชื่อมโยงกัน 3 กลุ่มยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม

มีความสำคัญเป็นลำดับสูงสุด เน้นการปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในภาคการเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญและเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทยพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งจะช่วยป้องกันและขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติดุชอบประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี

เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการผลักดันให้ทุกยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนไปได้โดยให้ความสำคัญกับ

1.1 การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยปรับโครงสร้าง ลดขนาด และปรับบทบาทให้สอดคล้องกับระบบราชการแนวใหม่ มีระบบข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีเอกภาพและเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน มีระบบการทำงานที่ลดความซ้ำซ้อน ระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนชาติ รวมทั้ง

ปรับปรุงระบบกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมทั้งภายในและภายนอก ส่งเสริมการใช้กฎหมายคุ้มครองสิทธิประชาชน และสนับสนุนให้สื่อและประชาชนมีบทบาทตรวจสอบกระบวนการยุติธรรม

1.2 การกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างโปร่งใส โดยเตรียมความพร้อมและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคม

1.3 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาคการเมืองภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยสร้างจิตสำนึกประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบและต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

1.4 การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลทุกภาคส่วนในสังคม โดยสนับสนุนองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และสนับสนุนบทบาทสื่อในการตรวจสอบนักการเมืองและข้าราชการเพื่อระบบการเมืองที่โปร่งใส สร้างจิตสำนึกของข้าราชการ นักธุรกิจและประชาชน ให้มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

1.5 การเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชน ให้มีความโปร่งใส มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ รักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค

1.6 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน โดยสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องและมีคุณภาพให้เป็นภูมิคุ้มกันอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเอง ดูแลซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ดำเนินชีวิต โดยยึดทางสายกลาง ความพอเพียง มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นรากฐานที่ดีของสังคม

กลุ่มที่สอง การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง

เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและเมืองรวมตลอดทั้งมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนไทยอยู่ดีมีสุขได้อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคมให้มีความสำคัญกับ

2.1 การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยปฏิรูประบบสุขภาพ ให้มีความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เน้นการป้องกัน ปฏิรูปการศึกษาและ

กระบวนการเรียนรู้ ยกระดับทักษะฝีมือของคนไทยให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถคิดเป็น ทำเป็น รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

2.2 การส่งเสริมให้คนมีงานทำ โดยมุ่งสร้างผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก กระจาย โอกาสการมีงานทำในทุกๆ พื้นที่ทั่วประเทศ ขยายการจ้างงานนอกภาคเกษตรและส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดแรงงานใหม่ๆ ให้แก่แรงงานไทย

2.3 การปรับปรุงระบบการคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพครอบคลุมทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อสร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัยโดยเพิ่มประสิทธิภาพระบบหลักประกันสังคม เตรียมความพร้อมของท้องถิ่นในการร่วมรับผิดชอบการบริการทางสังคม ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ปรับปรุงรูปแบบการคุ้มครองกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส

2.4 การป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่งบำับัตรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา ปราบปรามและดำเนินการทางกฎหมายอย่างจริงจัง ตลอดจนประสานความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อสกัดกั้นขบวนการผลิตและค้ายาเสพติด รวมทั้งปรับระบบบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.5 การส่งเสริมบทบาทครอบครัว องค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน อาสาสมัคร และสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลและพัฒนาสมาชิกในทุกด้านสร้างและปลูกจิตสำนึกในความรักชาติและความเป็นไทยอย่างจริงจัง สนับสนุนบทบาทสถาบันทางสังคมต่างๆ ในการทำนุและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาคณากรทางศาสนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาสื่อมวลชนทุกประเภทให้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับ

3.1 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาเมืองนำอยู่ ชุมชนนำอยู่ เน้นการพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เป็นฐานรากที่มั่นคงของสังคม มีการระดมพลังแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการพัฒนาเมืองนำอยู่และชุมชนนำอยู่ โดยสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วิถีชีวิตของคนในเมืองและชุมชน ให้เกิดความสงบ สะอาด ปลอดภัย และมีระเบียบวินัย รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญา

ท้องถิ่น และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ตลอดจนสร้างกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองนำอยู่ชุมชนนำอยู่อย่างต่อเนื่อง

3.2 การแก้ปัญหาคาความยากจนในชนบทและเมืองภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มุ่งเน้นการปรับกระบวนการสรรคนและการจัดการการแก้ไขปัญหาคาความยากจนอย่างเป็นองค์รวม เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เน้นที่ตัวคนจนด้วยการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถให้คนจนก่อร่างสร้างตัวพึ่งตนเองและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาเชิงระบบและโครงสร้าง โดยมีการปรับระบบบริหาร จัดการภาครัฐ ปฏิรูปกฎหมาย และปรับปรุงกฎหมายเพื่อสร้างโอกาสให้คนยากจนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึง และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยการค้างชีวิตได้อย่างเหมาะสมไม่ขัดต่อ

3.3 การสร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างเกื้อกูล เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้เท่าเทียมกัน โดยสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจในระดับฐานราก สร้างความมั่นคงทางรายได้ให้แก่คนในชนบท พัฒนาการรวมกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงพื้นที่ชนบทและเมือง และส่งเสริมการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ในระดับ

3.4 การจัดการพื้นที่เชิงบูรณาการที่ยึดพื้นที่ภารกิจและการมีส่วนร่วมและเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคนดีและระบบดี เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยปรับกลไกการจัดการพื้นที่และสร้างเครือข่าย เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

4. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสำคัญกับ

4.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ โดยปรับกลไกและกระบวนการจัดการเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไทยให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของชาติ เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและมีการจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่เพื่อการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยคุ้มครองและกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ และมีการใช้ประโยชน์ที่สอดคล้องกับสมรรถนะ จัดทำแผนหลักฟื้นฟูชายฝั่งและทะเลไทยให้คืนความอุดมสมบูรณ์ อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

และฟื้นฟูทรัพยากรดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

4.3 การอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาสภาพแวดล้อมชุมชน ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวให้เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน โดยรักษาสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณคดี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และใช้ผังเมืองเป็นกลไกประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองให้เกิดความน่าอยู่และยั่งยืน

4.4 การบริหารจัดการปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้เมืองและชุมชนมีความน่าอยู่ โดยส่งเสริมการพัฒนาระบบกำจัดของเสียอันตรายที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจัง พัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงมาตรฐานจัดการมลพิษให้ได้มาตรฐานสากล

กลุ่มที่สาม การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เข้าสู่สมดุลและยั่งยืน

เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่เน้นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจมหภาค ที่มุ่งส่งเสริมให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศแข็งแกร่งและขยายตัวได้อย่างมีคุณภาพ โดยปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานรากถึงระดับมหภาค และมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกอย่างรู้เท่าทัน บนพื้นฐานการพึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ควบคู่ไปกับการรักษาสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งระดับมหภาคและระดับสาขา รวมทั้งการสร้างความพร้อมและพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมและประกอบด้วย

5. ยุทธศาสตร์การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมให้ความสำคัญกับ

5.1 การดำเนินนโยบายการเงินเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อวิกฤตเศรษฐกิจและช่วยกระจายความเจริญ โดยการดูแลสภาพคล่องและรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสมสร้างความเข้มแข็งและระบบระวางภัยของภาคการเงิน ปรับปรุงการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส และปรับปรุงบทบาทของภาคการเงินในการกระจายความเจริญและความเป็นธรรม ตลอดจนเพิ่มบทบาทของตลาดทุนเพื่อกระตุ้นการฟื้นฟูตัวทางเศรษฐกิจและให้เป็นทางเลือก

5.2 การดำเนินนโยบายการคลังและสร้างความมั่นคงของฐานะการคลังและการกระจายความเจริญ โดยเพิ่มการใช้จ่ายและใช้มาตรการภาษีสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ รักษาวินัยทางการคลัง และบริหารหนี้สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ บริหารรายได้รายจ่ายและ

ทรัพย์สินของรัฐเพื่อความยั่งยืนฐานะการคลังในระยะยาว รวมทั้งส่งเสริมระบบการออมของ ประเทศ ตลอดจนกระจายอำนาจการคลังและถ่ายโอนภารกิจสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

5.3 การเตรียมความพร้อมของเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้มีภูมิคุ้มกัน จากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยเน้นการสร้างความพร้อมในการ เจริญต่อรองทางการค้า และประสานกลไกความร่วมมือเพื่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง ประเทศให้เป็นประโยชน์

6. ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ ความสำคัญกับ

6.1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและการค้า เพื่อสร้างฐานการผลิตใน ประเทศให้เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองและสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ โดยพัฒนาคุณภาพคน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตและ วิธีการผลิต ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าให้ตรงความต้องการของตลาดทั้งใน และสร้างสมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระจายความ เสี่ยงที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนและเตรียมความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับ เศรษฐกิจยุคใหม่

6.2 เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่ม สมรรถนะภาคการผลิตและบริการ โดยใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ได้พัฒนาขึ้นแล้วให้ คุ้มค่าและพัฒนาให้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาตรฐาน

6.3 การผลักดันขบวนการเพิ่มผลผลิตของประเทศ โดยการพัฒนากลไกในการ เพิ่มผลผลิต ทั้งการพัฒนาเครือข่ายประสานความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และประชาชน ควบคู่ไป กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ

6.4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและระบบ สหกรณ์ให้เป็นรากฐานที่เข้มแข็งในการสร้างรายได้ของประเทศ ตลอดจนเน้นความเชื่อมโยง เครือข่ายการผลิตและบริการอย่างเป็นระบบครบวงจร

6.5 ปรับปรุงระบบเจรจาและความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อสร้าง เอกภาพในการเจรจาทางการค้า และเสริมสร้างอำนาจต่อรองของไทยในเวทีเศรษฐกิจการค้าการ ลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นการ วางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว

6.6 ส่งเสริมการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงานและกระจายรายได้ โดย พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มการจ้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ และพัฒนาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ซึ่งรวมถึง วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน ตลอดจนการส่งเสริมไทยเที่ยวไทย และการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มีความสำคัญกับ

7.1 การประยุกต์ใช้และการพัฒนาเทคโนโลยี โดยเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการผลิตและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาตามศักยภาพของคนไทย โดยสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยี เน้นการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับคุณภาพสินค้า กระตุ้นการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีของตนเอง เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และลดการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

7.2 การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามหลักวิทยาศาสตร์การรู้เท่าทันโลก และการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งปริมาณและคุณภาพเพื่อให้สามารถเลือกรับ ประยุกต์ใช้และ พัฒนาเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 การยกระดับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการเผยแพร่องค์ความรู้และข่าวสาร ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

7.4 การบริหารการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งประสิทธิผลให้นำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ โดยกระตุ้นให้ภาคเอกชนเป็นผู้นำ ในขณะที่ภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนและนักวิชาการมีส่วนร่วม

ลำดับความสำคัญของการพัฒนา

ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศ ภายใต้ทรัพยากรภาครัฐที่มีอยู่จำกัด ซึ่งต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจให้แข็งแกร่ง มั่นคง และปรับฐานเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถขยายตัวต่อเนื่องในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. การเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วและมีเสถียรภาพ

โดยดำเนินนโยบายเร่งรัดการคลังด้านการใช้จ่ายของภาครัฐ นโยบายภาษี และนโยบายการเงินระยะสั้นที่เน้นการดูแลสภาพคล่องให้เพียงพอและรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยนไม่ให้ผันผวนเกินไป ชะลอการไหลออกนอกประเทศของเงินทุน และรักษาการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดไม่ให้ลดลงมาก รวมถึงลดทั้งการแก้ปัญหาและกระตุ้นการขยายตัวของภาคการผลิต โดยเฉพาะการส่งออก การท่องเที่ยว วิชาทกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจบริการอื่นๆ ที่มีศักยภาพ ควบคู่กับการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงานให้สามารถสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มการจ้างงานและขีดความสามารถในการหารายได้เงินตราต่างประเทศ

2. การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

เน้นพัฒนาธุรกิจชุมชน โดยส่งเสริมการระดมทุนในลักษณะกองทุนหมุนเวียน เพื่อการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการขายโครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อบรรเทาปัญหาสภาพคล่องให้มีความสำคัญกับการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพได้มาตรฐานมีเอกลักษณ์เฉพาะ รวมทั้งพัฒนาข้อมูลข่าวสารให้เข้าถึงชุมชนเพื่อการแปรรูปผลผลิต ตลอดจนเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตที่เชื่อมโยงระหว่างตลาดท้องถิ่น ตลาดระดับประเทศและต่างประเทศ

3. การบรรเทาปัญหาสังคม

โดยต้องเร่งป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเชิงรุกให้ครบวงจร พัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานควบคู่กับการสร้างงานรองรับ ขณะเดียวกันต้องมีกรขยายขอบเขตการคุ้มครองแรงงานให้ครอบคลุมทั้งในและนอกระบบ ให้มีความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคเอกชนอย่างจริงจัง รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้เกิดความนิยมไทยและรักษาดีอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

4. การแก้ปัญหาความยากจน

ที่มุ่งจัดการแก้ไขปัญหาย่างเป็นองค์รวมเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เน้นที่ตัวคนจนและสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาเชิงระบบและโครงสร้างโดย

4.1 เสริมสร้างโอกาสให้คนยากจนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึง โดยการกระจายบริการศึกษาสาธารณสุขที่มีทางเลือกเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนยากจนและเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งความรู้ แหล่งข้อมูลข่าวสาร

4.2 สร้างโอกาสให้คนยากจนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพของคนยากจน ให้คนยากจนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

4.3 พัฒนาโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตแก่คนยากจน โดยการปรับปรุงรูปแบบและแนวการดำเนินงานให้เข้าถึงกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับปัญหาและตรงกับความต้องการของคนยากจน

4.4 พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งเพื่อสร้างศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถให้คนยากจน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชนเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่เข้มแข็งผ่านกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาของตน ควบคู่ไปกับการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและเพิ่มรายได้ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เชื่อมโยงสู่ตลาดภายในและต่างประเทศได้

4.5 ปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เอื้อต่อการสร้างโอกาสให้คนยากจน โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขความยากจนที่มีความชัดเจนของกลุ่มเป้าหมาย มีมาตรการเฉพาะตามศักยภาพของกลุ่มคนยากจนในชนบทและในเมือง รวมทั้งให้มีการประสานแผนงานและปรับระบบการจัดสรรงบประมาณลงสู่กลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนมีการพัฒนาเครื่องชี้วัดความยากจนให้ถูกต้องและปรับได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

4.6 เร่งปฏิรูปกฎหมายและปรับกฎระเบียบให้คนจนได้รับโอกาส สิทธิและความเสมอภาคในด้านต่างๆ อาทิ สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สิทธิการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิการประกอบการจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิทธิการถือครองที่ดินสำหรับกลุ่มคนยากจนในภาคเกษตรที่ไร้ที่ทำกิน

การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

การแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องผนึกพลังร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการสรรสร้างใหม่ทั้งด้านวิธีคิดและวิธีการทำงาน สามารถสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือในการแปลงยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย

1. เริ่มจากกระบวนการสร้างความเข้าใจในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

ไปพร้อมกับการสร้างองค์ความรู้ สร้างสถานะผู้นำในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และขยายเป็นเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคีการพัฒนาอย่างกว้างขวางจัดให้มีเวทีเรียนรู้ มีการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบในหลากหลายรูปแบบ

2. ต้องมีการบริหารยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 พร้อมทั้งจัดทำแผนการ จัดสรรทรัพยากรภาครัฐ เพื่อชี้นำทิศทางการลงทุน ควบคู่ไปกับการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับ ต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันและสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

2.1 จัดทำแผนแม่บทหรือแผนหลัก ซึ่งมีลักษณะเป็นแผนเฉพาะเรื่องอย่างเป็นองค์รวม ที่ต้องอาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีระยะเวลาประมาณ 5 ปี

2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ตลอดจนแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง ทบวง กรม ที่มีการประสานงานในแนวราบระหว่างหน่วยงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใต้หลักการที่ยึดพื้นที่ ภารกิจ และการมีส่วนร่วม โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี มีรายละเอียดครอบคลุมการลงทุน แผนงาน โครงการต่างๆ มีการจัดลำดับความสำคัญและมีแนวทางในการติดตามประเมินผล

3. เร่งปรับปรุงกลไกและบทบาทของหน่วยงานกลาง

ให้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ และที่สำคัญที่สุดต้องมีการปรับระบบการจัดสรรงบประมาณที่เน้น ผลสัมฤทธิ์กระจายสู่ท้องถิ่นชุมชนอย่างสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ

4. ภาครัฐต้องสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ

โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดความขัดแย้งในสังคม ขณะเดียวกันต้องพัฒนาระบบและกลไกติดตามประเมินผล สร้างดัชนีชี้วัดระดับต่างๆ ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลและโครงข่ายข้อมูลข่าวสารในทุกระดับ

ประวัติศึกษา

ชื่อ	นายสุรพศ ภัคดี
วัน เดือน ปีเกิด	20 มิถุนายน 2506
สถานที่เกิด	อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม ปีการศึกษา 2533
สถานที่ทำงาน	บริษัท ลีทอลล์ จำกัด
ตำแหน่ง	ทนายความ